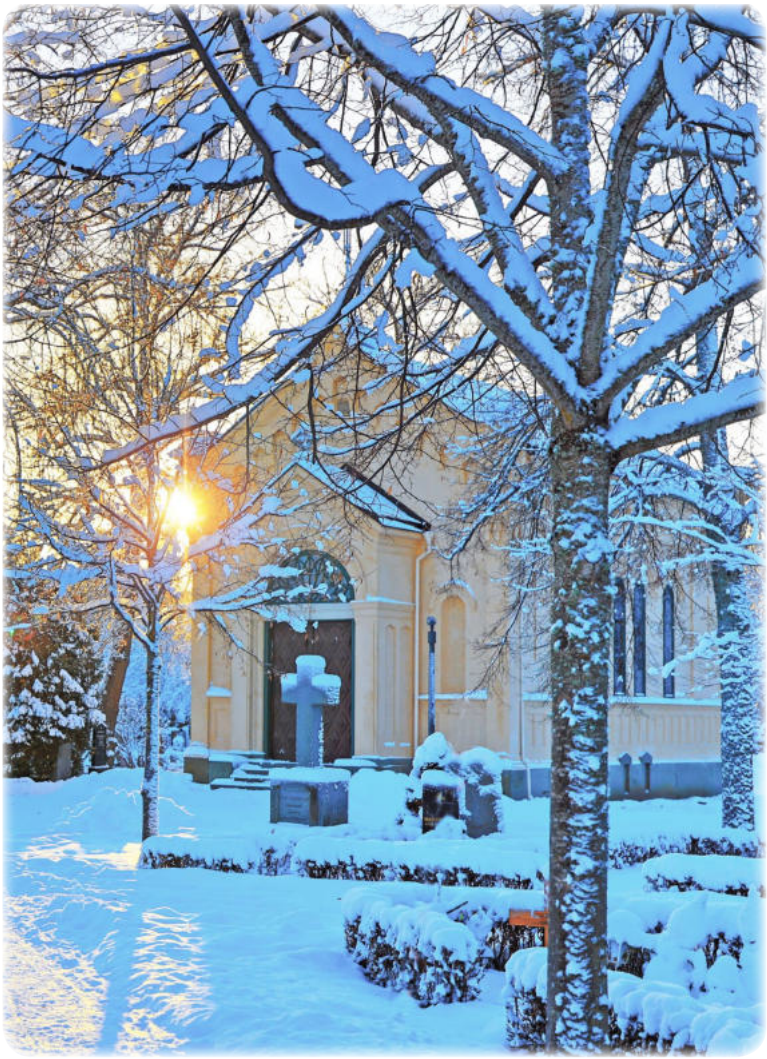
ORTODOXT KYRKOLIV

Utgiven med välsignelse från H.E. Metropoliten Kyprianos av Oropos och Fili

Årgång 37 • 2024

ORTODOXT KYRKOLIV

Ortodoxt kyrkoliv utgives av Stockholms Ortodoxa stift som tillhör den Sanna (gammalkalendariska) Grekisk-Ortodoxa kyrkan. Vår kyrka har full kommunion med den Sanna Bulgarisk-Ortodoxa kyrkan under Biskop Photii av Triaditza och den Ryska utlandskyrkan under Metropolit Agathangel av New York och Östra Amerika.

Ansvarig utgivare: Fader Anders Åkerström

Redaktion: Fader Anders Åkerström, Fader Alexander Hahr och Moder Magdaleni

Redaktionens adress: Bävernsgränd 18A6tr, 753 19 Uppsala, tel. 072-238 62 03 (endast kvällstid)

E-post: info@ortodoxakyrkan.se

Hemsida: www.ortodoxakyrkan.se

Pris: Lösnummer 35:-. Medlemskap av församling inom stiftet innebär att man får Ortodoxt kyrkoliv utan att prenumerera. Om man vill penumerera på tidningen utan att vara medlem av församlingen insättes 80:- på Pg. 489 94 53-7.

Glöm inte att förnya Ditt medlemskap av församling inom stiftet (500:- per medlem över 18 år) eller betala Din prenumerationsavgift för icke-medlem (150:- per prenumeration).

Gåvor till Heliga Konstantin och Helenas kyrkofond för att bistå kyrkor inom Stockholms Ortodoxa stift insättes på Pg . 640 10 07-7

Gåvor och medlemskap av Heliga Konstantin och Helena Ortodoxa församling insättes på Pg. 489 94 53-7 eller via Swish: 123 336 7505

Gåvor och medlemskap av *Theotokos* avsomnande - Uppsala grekisk-Ortodoxa församling insättes på Pg. 23 06 13-2

Gåvor till vårt kloster ”Stiftelsen Heliga Philothei Ortodoxa Kloster” insättes på Bankgiro 677-0242 eller via Swish: 123 101 1634

INNEHÅLL

Ledare....4
Metropolit Kyprianos besök i februari....6
Hur uthärdar vi svårigheter i livets relationer?....10
Ett medmänskligt svar på en smärtsam fråga....25
Rädsla för de yttersta tiderna....32
Praktiska tips från Arkimandrit Alexis....35
Hl. Olavs sommarläger i England....36
Englandsbesök....38
Pilgrimsresa till Georgien....39
Metropolit Kyprianos besök i september....43
Synaxis: Kan vi förlåta?....49
Föredrag i Heliga Konstantin och Helenas kyrka....54
Hur jag hittade till församlingen....55
Heliga Osyth av Chich....57

Ledare

I slutet av den böneföljd som kommer efter det så kallade Stora intåget i den Gudomliga Liturgin utropar prästen eller diakonen: ”Dörrarna, dörrarna! Låtom oss vara uppmärksamma i vishet!” Detta sägs därför att i det i fornkyrkan fanns dörrvakter som såg till att ingen obehörig kom in under den mest heliga delen av liturgin. Idag när vi oftast inte har några dörrar att stänga så sägs det för att påminna oss om att vi måste stänga våra själars dörrar till varje världslig tanke och koncentrera oss på vad som händer i altaret när vanligt bröd och vin blir Kristi lekamen och blod.

Lite skämtsamt har både 2023 och 2024 i Heliga Konstantin och Helena församling präglats av frågan om dörrar. I augusti 2023 så sökte vi medel hos Kammarkollegiet för att få hjälp med att byta ut originaldörrarna från 1960-talet i vår kyrka och församlingshem och ersätta dem med nya säkerhetsklassade dörrar med moderna lås. Eftersom vår kyrka i Stockholm ligger i en förort med en hel del orosmoment, som skjutningar och hatbrott mot kristna, så skulle bättre dörrar och lås kunna förbättra tryggheten och tjäna som komplement till de höga Gunnebostängsel och låsta grindar som vi införskaffade för några år sedan för att öka tryggheten. Då dörrar och moderna lås är synnerligen dyrt, så tänkte vi att detta kunde vara bra idé med att försöka få bidrag. I december 2023, så meddelade Kammarkollegiet den mycket glädjande nyheten att de biföll vår ansökan.

I januari i år påbörjade byggfirman och låsföretaget sitt arbete. Det visade sig dock att de inte hade varit tillräckligt tydliga med varandra och att låssystemet inte passade till de måttbeställda dörrarna och en konflikt följde där vi till slut fick gå med på en förlikning. Så den slutliga lösningen blev inte riktigt lika bra som vi hoppats på, men samtidigt helt okej. Sedan visade det sig att den lösning av nya lås som låsfirman offererat inte riktigt fungerade, utan man fick även där komma med en annan lösning. Inte lika bra och stabilt, men okej.

Att det varit så många turer och så mycket frustration kring dörrar och lås under året har fått oss att tänka på utropet om ”dörrarna” i liturgin.

Hur som helst, så har vi fått helt nya och säkerhetsklassade dörrar till vår kyrka med funktionella lås och vi är mycket tacksamma till Kam-

markollegiet och den svenska staten som gett oss denna möjlighet.

När vi ändå bytte dörrar så ville vi också färdigställa dopkapellet, som vi tidigare renoverat och isolerat väggar och tak, samt dragit in ny el. Genom en generös donation, så kunde vi även betala för ett nytt golv utan att använda församlingens ansträngda ekonomi.

Så dörrar och dopkapell har varit vårt huvudsakliga fokus under 2024 och nu när det är färdigt, så återstår att fortsätta våra renoveringsprojekt. Högst upp på agendan står att byta ut bräder i tornet och sedan börja samla in pengar för att kunna renovera församlingssalens kök, som börjar bli mycket nedslitet. Sedan återstår att stamrenovera den del av fastigheten där Biskop Johannes bodde.

För att öka intäkterna för att kunna fortsätta att ta hand om vår kyrka så höjde vi vid årsmötet i församlingen i år medlemsavgiften från 2025 till 500:- per medlem över 18 år. Det blev en del diskussion om detta under årsmötet och efter, då vi har haft en synnerligen låg medlemsavgift på 100:- sedan Biskop Johannes tid.

Några kanske fortfarande tycker att en höjning med 5 gånger det ursprungliga är mycket, men då kan det vara på sin plats att göra lite jämförelser med andra trossamfund i Sverige.

Sjutton trossamfund har 2024 av Skatteverket hjälp med att uppta sin ”medlemsavgift”. Det största av trossamfunden, den Svenska kyrkan har en genomsnittlig avgift på 1,04% per intjänade 100 kr. För en medellön i Sverige 2023 innebär det en medlemsavgift på 4 980:- per år, vilket alltså är en 10 gånger högre avgift än den vi föreslagit och beslutat om som ny medlemsavgift. Denna jämförelse kan kanske hjälpa till att sätta vår nya medlemsavgift på 500:- i perspektiv. I det här sammanhanget får vi inte glömma att allt vi ger till kyrkan ger vi till Gud.

För övrigt har vi haft glädjen att många nya unga människor har sökt sig till vår församling i år och två av dem har mottagits i dopet efter ungefär ett år som katekumener när de fått undervisning om den Ortodoxa tron.

Vi önskar er alla en välsignad Kristi födelse och Gott nytt år 2025!

Fader Anders, er ständige förebedjare

Metropolit Kyprianos besök i februari

Torsdagen den 29 februari hade vi glädjen att få besök av Metropolit Kyprianos av Oropos och Fili, Grekland, som är Stockholms Ortodoxa stifts ställföreträdande biskop. Efter gudstjänsten för mottagandet av biskop i Heliga Konstantin och Helenas kyrka i Vårberg förmedlade Metropoliten välsignelser från Ärkebiskop Kallinikos och de andra biskoparna i Grekland samt hälsningar från bröder och systrar i Grekland. Han uttryckte sina förhoppningar om ömsesidig uppbyggelse för de kommande dagarnas pastorala aktiviteter och gudstjänster. Fader Anders tackade honom för att han gör ansträngningen och besöker oss tre gånger om året och berättade vad som hänt sedan hans senaste besök gällande renoveringen av kyrkan och insättning av nya säkerhetsdörrar. Sedan firades en Trisagion vid Biskop Johannes grav bakom kyrkan och en gemensam måltid serverades.

Fredagen den 1 mars besökte Metropoliten med sällskap, Fader Anders, Fader Stefanos och Fader Theocharis samt några troende Skogskyrkogården där Trisagia firades vid gravarna till Moder Parthenia och andra församlingsmedlemmar som lämnat jordelivet.

Lördagen den 2 mars (18 februari gamla kalendern) firades Orthros och Gudomlig hierarkisk liturgi i Heliga Philotheis kloster på klostrets festdag, en dag innan Heliga Philotheis verkliga minnesdag, av Metropoliten och det svenska prästerskapet och nunnorna som kör. 35 personer från församlingen i Stockholm deltog och fick vörda ett fragment av Heliga Philotheis reliker som finns i klostret. Metropoliten uppmanade alla närvarande i en kort predikan att vara vaksamma och bedja för att svåra tider väntar oss.

Alla bjöds sedan av nunnorna på en festmåltid efter

vilken Metropoliten och Fader Anders talade om betydelsen av att helga vår tid. Förr i världen kretsade livet för det enkla bondefolket kring kyrkans högtider, man visste när högtiderna inföll genom att avläsa en sk runstav och man var noga med att inte arbeta på söndagar och högtider. Det är något vi måste komma ihåg även idag att söndagar och helgdagar är helgade åt Herren och då ska vi inte arbeta, utan ägna vår tid att gå till kyrkan, be, läsa andliga böcker, umgås med familjen och besöka sjuka och ensamma. Att handla mat eller gå på restaurang på sådana dagar bör undvikas för det innebär att man uppmuntrar dem som har öppet för att tjäna pengar på sådana dagar, vilket är en synd. Metropoliten gav flera nutida exempel på människor som fått uppleva att vinsten för dem blev större när de inte arbetade på söndagar och helgdagar för Gud välsignar den som inte arbetar utan i stället helgar Herrens dag.

Samma kväll firades Vesper i Heliga Konstantin och Helenas kyrka till uppståndelsen, den förlorade sonen och Heliga Philothei samt det lilla Kompletoriet.

Söndagen den 3 mars firades midnattsgudstjänsten, Orthros och Gudomlig hierarkisk liturgi i Heliga Konstantin och Helenas kyrka av Metropoliten och det svenska prästerskapet då församlingens kör sjöng tillsammans med nunnorna varvat på svenska och grekiska.

Innan Nattvarden talade Metropolit Kyprianos om dagens Evangelietext som handlade om liknelsen om den förlorade sonen. Han sade att den skulle egentligen kallas liknelsen om den barmhärtige Guden för den är snarare en beskrivning av Gud Fadern, än en beskrivning av den förlorade sonen.

Den första betydelsen av liknelsen är att hur långt bort från Gud vi än kommit i vårt liv, hur syndfulla vi än är så ska vi aldrig tappa modet utan alltid lita på Guds stora barmärtighet att Han tar emot oss i Sin stora famn så snart vi ångrar oss och söker oss tillbaka till Honom.

Många av oss har en felaktig bild av Gud, att Han är någon väktare eller polis som är beredd att bestraffa oss när vi överträder någon av Hans lagar. Gud straffar inte. Det finns föräldrar som hotar sina barn med att Gud ska straffa dem om de gör något fel men det är inte rätt

att säga så. Gud uppfostrar oss och kan tillåta att svåra saker händer i våra liv, men det är alltid av kärlek, för att vi ska lära oss något av det.

Den äldste sonen befann sig i hemmet hos fadern hela tiden. Fadern sade till honom att ”allt mitt är ditt”. Men den äldste sonen hade inte förstått det. Han påstod att han aldrig fått något men i själva verket hade han tillgång till allt som var faderns. Han befann sig inte i kärleksfull gemenskap med fadern och fast att han bodde i hans hus kände han inte fadern och hade inte kärlek till honom. Hemmet är kyrkan och fadern är Gud.

Många av oss tror att livet som kristen endast består av att uppfylla plikter som att komma till kyrkan, fasta, be, tända ett ljus och ge något som allmosa. Allt detta är bra och vi bör göra det men vi får inte tro att det ger oss rättigheter och att Fadern därför är ”skyldig” oss Himmelriket. Många blir bittra på Gud om något sorgligt händer i deras liv och frågar Gud varför han tillåter det när de gått till kyrkan och tänt ljus. De har inte tro på att Gud tillåter sådant som är svårt för vår andliga utvecklings skull.

Fadern i liknelsen gick ut från huset två gånger för att möta respektive son, först den förlorade som var återfunnen och sedan gick han ut och pratade med den äldste sonen för att försöka få honom att komma in och glädjas över att hans bror kom tillbaka. Ofta beter vi oss i kyrkan som den äldste sonen. Vi gläder oss inte över en syndare som ångrar sig och kommer tillbaka till kyrkan utan vi klagar på dem. Tänk om fadern inte gått ut och mött den förlorade sonen och om han istället mött den äldste sonen först. Han skulle inte öppnat dörren till hemmet för honom utan säkert sagt till honom att gå sin väg igen. Vi gör ofta så att vi stänger dörren till kyrkan för andra för att de verkar besvärliga. Det tyder på att vi inte har verklig kärlek till Gud eller till våra medmänniskor.

Metropoliten önskade alla en välsignad Stora fastan, som snart skulle börja, att vi alla tar väl vara på de dagarna i fasta och bön som världen har så stort behov av idag.

I slutet av Liturgin välkomnade Metropoliten den grupp arabisktalande som nyligen formellt mottagits till vår församling och alla närvarande fick vörda relikfragmentet av Heliga Philothei som tagits med från klostret, dagen till ära. Sedan bjöds på en måltid.

Samma kväll genomfördes som vanligt en sk Synaxis, en samling där Metropoliten talade om det andliga livet. Ovanligt många unga hade samlats denna kväll. Temat handlade om hur vi bemöter svårigheter i relationer till våra medmänniskor, i ett äktenskap, i en klostergemenskap, i en skolklass eller arbetsgrupp tex. på ett kristet sätt. Har vi valt att leva ett liv i Kristus betyder det att vi måste visa kärleksfull självuppoffring och sätta våra eget jag åt sidan för andras skull och vi behöver ha stort tålamod i prövningar, allt med Guds hjälp. Vi kan inte förvänta oss att äktenskapet ska vara en ”dans på rosor” utan vi måste vara förberedda på att bemöta olika svårigheter redan när vi ingår ett äktenskap så att vi inte ger upp och vill ta ut skilsmässa på grund av minsta lilla motgång.

Situationen i skolor med barn och ungdomar är oroväckande idag. Ökande våld, droger och brist på respekt har ofta grund i att barn växer upp utan att föräldrarna har uppfostrat dem rätt. Därför har initiativ tagits i vår Metropolis i Grekland att samla föräldrar för information om

hur de bör agera och hantera sina familjer på ett Ortodoxt kristet sätt och det temat var det som kvällens Synaxis handlade om. En utförligare sammanfattning om vad som sades vid denna Synaxis kan läsas nedan.

Måndagen den 4 mars hade Metropoliten ett möte med församlingens präster då biskopen gav råd och riktlinjer till hur olika pastorala problem i församlingen bör bemötas. Han gav också instruktioner vilka ikoner det nyrenoverade dopkapellet ska smyckas med. Han hade även individuella möten med församlingsmedlemmar som han bad för och gav råd till.

Tisdagen 5 mars åkte Metropolit Kyprianos med sällskap tillbaka till Grekland efter att ha uttryckt sin belåtenhet med besöket. Han såg med glädje att många unga kommer till församlingen och intresserar sig för det andliga livet och den Ortodoxa kyrkan och han uttryckte att han upplevde församlingen mer dynamisk än tidigare. Vi är så tacksamma till Gud så länge vår Metropolit har krafter, hälsa och tålamod att fortsätta besöka oss i vårt stift i Sverige med så stor kärlek och omtanke om oss!

Hur uthärdar vi svårigheter i livets relationer?

Synaxis med Metropolit Kyprianos

Heliga Konstantin och Helenas församling, 3 mars 2024

När människor lever tillsammans uppstår alltid olika spänningar mellan dem.

Om vi inte har en kristen grund för att bemöta de andras svaghet så kommer konflikter att uppstå.

Äktenskapet och klosterlivet leder till samma mål. Båda måste byggas på goda grunder och det innebär för oss kristna att be vår andlige fader om råd, att be och lämna allt med tro i Guds händer.

Vi måste förbereda oss på att möta svårigheter i alla livets mellanmänskliga relationer.

Ett äktenskap eller ett klosterliv som inleds utan rätt förberedelse har byggts på fel grund.

När självviskheten tar över, när vi vill att allt ska bli som vi själva vill, så uppstår en mörk situation i våra relationer: kärleken försvinner.

Vi måste gå från den självviska kärleken till den osjälviska kärleken.

”Ja, med Guds hjälp, vi ska ha tålamod och utstå alla svårigheter.”

Det finns många stora problem i relationerna idag mellan föräldrar och barn. Barnen möter också stora problem i skolan: mobbning, barn som revolterar och från 12 ålder samlas i grupper och är brottsliga. I Grekland har de problemen som länge funnit i Sverige kommit på senaste tiden. De problemen har gjort att vi förstått att vi kan inte hjälpa barnen om vi inte först hjälper föräldrarna att hjälpa barnen. Genom bikten vi hör från folk har vi förstått att föräldrarna inte har tillräcklig kunskap för att hjälpa barnen. Föräldrarna är upptagna med sitt arbete och barnen och föräldrarna har förlorat kontakten med varandra. Det är ett av de svåraste problemen i dagens kultur som finns i dagens familjer. Föräldrarna lämnar barnen i skolan på morgonen till på eftermiddagen. Alla möts först på kvällen när alla är trötta och de kan inte komma överens. För att vila lite tittar de på sina telefoner på varsitt håll. Barnen växer upp utan föräldrarnas uppfostran. Det är ett fenomen som finns i Sverige också.

Fader Anders: I Sverige har det varit så sedan 70-talet med förevändning av jämställdhet. Innan sambeskattningen genomfördes kunde folk leva på en lön. Socialdemokratin ville skapa ett samhälle där båda

föräldrar behövde arbeta och följden blev att de måste lämna bort sina barn. Tanken var att samhället skulle kunna fostra barnen bättre än föräldrarna därför att föräldrarna är opålitliga och kan tex vara religiösa! Men det är intressant att det är sedan dess som allt fler unga har problem med psykisk ohälsa. Det finns en uppenbar koppling mellan dessa politiska beslut och den psykiska ohälsan hos unga.

Metropoliten: Om läraren vågar tillrättavisa en elev så säger eleven det till föräldrarna och föräldrarna kommer till skolan och hotar läraren.

Fader Anders: I Sverige om läraren tillrättavisar en elev så kommer barnet att anmäla läraren och läraren kan förlora arbetet!

Metropoliten: På grund av den här situationen har vi bestämt oss för att göra en liten ansträngning för att hjälpa föräldrarna i Grekland eftersom vi som herdar i kyrkan har ett ansvar. Vi vände oss därför till föräldrar inom vår metropolis i Grekland och erbjöd dem ett program där de får information om allvarliga saker som händer i samhället samt Ortodox undervisning hur de ska hantera det. Föräldrarna får nytta av detta för sin egen del och kan också bättre hjälpa barnen. Vi har också anordnat olika aktiviteter för både barn och vuxna: att ta med barnen till ett museum, se en teaterpjäs med ett bra budskap eller gå till en park så att de får leka så att de inte bara sitter med telefonerna.

För ungefär en månad sedan hade vi en Synaxis med titeln ”Äktenskapet idag- ja, med Guds hjälp”. Den var väldigt uppskattad av alla så vi tänkte ta upp samma ämne ikväll. Hos er som lyssnar kan säkert några undringar komma upp. Det finns vissa här som ännu inte bildat familj, andra som levt med sin familj en lång tid och de kanske tänker att det här ämnet är inte något som berör dem personligen, men det är något som berör oss alla. Familj kan ha en vidare betydelse. Det som är centralt i en familj är att man lever tillsammans. Vi lever tillsammans med andra på många sätt. En sorts familj kan tex vara ett kloster, en skolklass eller en arbetsgrupp som följer vissa regler.

Någon kanske också kommer att undra om vi som lever klosterliv kanske inte möter samma slags problem som man gör i en familj i världen, men vi har också en fader eller moder och hela dagen lever vi

gemensamt, vi äter och arbetar tillsammans. Där man lever tillsammans uppstår alltid olika spänningar mellan människor. Samma problem kan uppstå i olika sorters familjer och grupper. Vi som lever i kloster har en värdefull erfarenhet som kan hjälpa de som lever i världen för det finns inga splittrade kloster. Antingen lever man tillsammans och då kallas det kloster, men är det splittrat kan det inte kallas kloster. Därför vill vi ödmjukt berätta det vi ska göra ikväll för att försöka hjälpa er som lever i världen på bästa sätt.

I en artikel jag läst skrev en präst och psykiatriker: när vi närmar oss varandra, i arbete, i skola, i kloster eller i en familj, blir vi mer medvetna om varandras svagheter och det gör att olika svårigheter uppstår. Om vi inte har en kristen grund för att bemöta den andras svaghet så kommer konflikter att uppstå. Vi kommer inte heller kunna förstå den andra på djupet. Om jag tycker om någon så förlorar jag inte kärleken till den personen trots satt jag ser dennes svagheter, utan kärleken till personen kan öka istället när man ser svagheterna. Men det kräver mognad. Om vi inte känner till det och vi ingår en relation utan att förbereda oss så kommer första anblicken av en svaghet leda till en explosion. Författaren till artikeln är också lärare och han skriver att man måste se en person på lagom avstånd, som när vi vill se vad klockan är. Om vi tittar för nära eller på för långt håll kan vi inte se tiden bra. Vi måste se en person på sådant avstånd så att inte konflikter uppstår.

Det vi sagt hittills var en introduktion till vårt tema ikväll för att vi ska förstå hur allvarligt detta är och att vi informerar oss. Vi ska vara försiktiga med böcker av psykologer om detta ämne för att de närmar det sig inte alltid på ett Ortodoxt kristet sätt utan ger felaktiga råd. Jag ska ge ett exempel. Ett par befinner sig i kris i sin relation. De lever i äktenskap. Mannen är 47 år gammal, en mogen ålder. De har problem och konflikter i äktenskapet för att han är svartsjuk och har misstankar.

Det är ett problem som inte kräver psykolog utan en andlig fader

som han kan förklara sin svårighet för och få råd av hur han ska bli av med svartsjukan. Psykologen konstaterade i stället att deras relation är toxisk, ger honom rätt och uppmanar till att hitta andra lösningar. Paret beslutar sig för att skiljas. Mannen skriver: ”Hon vill skilja sig från Mig (med stort M) som gjort så mycket för henne! Vilken otacksamhet!” Var det här ett moget och bra råd från en psykolog för att rädda en familj? Det har stor betydelse vem vi ber om råd från när vi har problem i vår familjesituation.

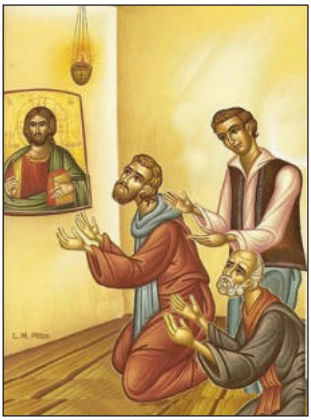
Folk har fjärmat sig från kyrkan idag så de tar istället sin tillflykt till psykologin. Det kan vara farligt för någon som är Ortodoxt kristen. Det första vi bör göra är att be vår andlige fader om råd. Det finns psykiska problem som den andlige fadern kan rådfråga en psykolog eller psykiatriker om när det handlar om psykisk sjukdom och problemet inte är andligt. Vi har andliga respektive psykiska problem. I vår vardag har dessa blivit samma sak, men det är inte korrekt. Om jag är svartsjuk och på grund av det gör mitt och andras liv svårt så är det ett andligt problem. Min själ lider och kommer att bli helad genom hjälp från min andlige fader.

Men om jag tex har en klinisk depression så kan min andlige fader hjälpa och stödja mig i det, men man behöver också hjälp av en psykiatriker eller psykolog. I den Heliga Skriften och i fädernas texter, som hör till den Ortodoxa kyrkan, står det att Kristus är läkaren för våra kroppar och våra själar. När Kristus blev människa så antog han hela den mänskliga naturen, både kropp och själ. Kristus kan alltså hela både kropp och själ. Kristi kyrka fungerar som ett sjukhus och Kristus som överläkare. Kyrkan lär oss ett levnadssätt i bön, i omvändelse, fasta, kyrkobesök och mottagande av den Heliga Nattvarden. Om vi lever det livet med samvetsgrannhet så helas våra tankar, våra begär och lidelser.

Livet i Kristus som terapeutisk metod

Hela vårt liv i Kristus är en terapeutisk metod. Vi måste vara uppmärksamma på det. De enkla kristna kanske inte är så medvetna om detta och vardagen drar dem med sig och fyller deras liv. De tror att kristendomen är att uppfylla vissa fromma plikter, att fasta, tända ljus

och be, ge något i allmosa, att gå till kyrkan utan att ta emot Nattvarden. De tror att dessa aktiviteter räcker för att säga att vi är kristna och lever ett kristet liv. Men det är inte allt. Vårt liv i Kristus innehåller allt detta men inte bara det. Ibland gör vi allt detta men på ett sätt som inte är rätt och istället för att hela vår själ gör vi den ännu sjukare. Tex som fariséen som vi läste om i Evangeliet förra söndagen. Han fastade, bad och gav allmosor och trodde på så sätt att Gud var ”skyldig” honom Himmelriket. Men en plats i Himmelriket är inte som en ”affärskontakt”, att om jag ger något ska jag få något!

Alla heliga texter i vår kyrka lär oss hur människans själ renas, upplyses och fullbordas av den osjälviska kärleken. Vi måste gå från den självisk kärleken till den osjälviska kärleken, att ge kärlek utan att förvänta mig något tillbaka. Livet i Kristus lär oss att gå från egenkärleken, som är den största och starkaste lidelsen och begäret vi har och den allvarligaste sjukdomen hos människor idag, till kärleken till Gud och andra människor som är en osjälvisk kärlek. Jag älskar Gud och håller Hans bud, inte för att komma till Himmelriket eller undvika helvetet, utan bara av kärlek. När vi älskar någon försöker vi att visa det på olika sätt och försöker att inte göra personen ledsen. Den här terapeutiska metoden kallas den heliga hesychastiska metoden.

Den hesychastiska metoden är inte bara för munkar och nunnor, utan vi behöver alla rena våra hjärtan, vår själ och våra sinnen från lidelserna och begären med den här metoden som är livet i Kristus. Det här levnadssättet blir allt svagare och ovanligare även hos de Ortodoxa idag eftersom vi är påverkade av ett västerländskt sätt att leva. Det västerländska sättet att leva är att ha sinnet och förnuftet i centrum och vi förlorar enkelheten i att ge vårt väsen i Guds händer. När det hesychastiska levnadssättet glöms bort tar folk istället sin tillflykt till psykologin. Vi har inte tillräckligt stor urskillningsförmåga att förstå att vår andlige fader kan hjälpa oss med problemen vi har och tar vår

tillflykt till annan hjälp. Vi förnekar inte vetenskapens hjälp men det behöver en stor urskillningsförmåga. Detta är det som är det stora i den Ortodoxa andligheten att den andlige fadern och vägledaren upplyses av den Helige Ande och genom hans erfarenhet kan han urskilja andarna, som den Helige Aposteln Paulus säger. Vi lär oss förstå om vi är påverkade av Guds ande eller av de onda andarna.

Varje dag möter vi som andlig fader i bikten, men också psykologer, människor i behov av hjälp som har allvarliga problem, särskilt med depression, ångeststörningar, problem i familjen och i mellanmänskliga relationer. I synnerhet finns det en stadig och aldrig tidigare skådad ökning av problem inom familjen, vilket ofta leder till att människor hamnar i en återvändsgränd. Tidigare var familjebanden i Grekland väldigt starka jämfört med i väst. Alla hjälpte varandra och levde alla tillsammans även efter att barnen bildade egna familjer. Vi talar om Ortodoxt kristna familjer, ett levnadssätt som gett välsignad frukt i 2000 år.

Men hur kan ett äktenskap eller en familj hamna i en återvändsgränd? Vi tror ju alla på Gud och går i kyrkan, biktar oss och tar emot Nattvarden. Vi ske se på ett exempel från klosterlivet. Som vi sagt har klosterlivet en bra erfarenhet av vad livet i en familj innebär och hur vi bemöter problem som uppstår i den. Låt oss minnas en liten historia från Gerontikon, ökenfäderna, som innehåller exempel från deras liv:

Den ”magiska” papperslappen

Det var en man som sökte frälsning och helande för sin själ och gick till ett kloster för att bli munk. När själen läks från de lidelser den lider av blir själen ren och då kan vi se Gud och förenas med Honom. Det är det vi kallar för frälsning. Frälsning är inte att lämna jorden för att komma till Paradiset. Rening och helande för att förena oss med Gud är frälsning i vår tradition, vilket sker redan under detta liv.

Mannen blev munk och kämpade med sina lidelser i klostret men hade många svårigheter varje dag. De andra munkarna visade inte förståelse för hans svagheter och tog varje tillfälle i akt att håna honom, förtala, förolämpa och göra honom orätt, vilket gjorde hans vistelse där

extremt svår. Nu säger ni säkert att är det så munkar beter sig mot de svaga? Verkligen, så ska det inte vara, men vi är alla svaga människor och de onda andarna påverkar oss och ibland blir det så här.

Munken flyttade till ett annat kloster men när svårigheterna började där bytte han kloster igen. Han trodde att det skulle finnas ett kloster utan problem. Men när vi kommer till ett sjukhus blir vi inte friska på en gång utan läkaren ger oss kurer, mediciner, diet, osv för att vi ska bli friska. Munken tröttande på att byta kloster när han såg att det inte blev bättre. Så han bestämde sig för att ha tålamod i allt som hände och stanna kvar i det sista klostret.

Varje gång munken bemöttes av ett dåligt beteende förvånade han de andra munkarna med sitt tålamod och lugn. De såg att han i svåra situationer tog fram ett papper från sitt bälte, läste det och sedan blev han lugn. Resten av munkarna fick dåliga tankar om pappret de såg att han läste varje gång han fick svårigheter. De onda andarna påverkade dem och de trodde på sina misstankar och anklagade honom till abboten att han hade skrivit magiska trollformler på papperslappen och att det var därför han inte var arg på dem.

Abboten visste om munkens kamp och trodde inte att det skulle stå trollformler på lappen, men han sade till de andra bröderna att de alla skulle be i tre dagar och sedan samlas igen. Efter de tre dagarna samlades alla bröder och abboten. Bröderna fortsatte insistera att det var magi munken höll på med och de ville kasta ut honom från klostret. Men abboten sade till dem att läsa högt det som stod på papperslappen som munken hade i sitt bälte.

På pappret stod det: ”Förtal. Hunger. Törst. Vedermöda. Orättvisa. Förolämpningar. Föraakt. Förföljelse…” och andra svårigheter och prövningar, som nämns i gudstjänsten när någon vigs till munk eller nunna. Och den avslutades med en fråga: ”Uthärdar du allt detta av kärlek

till Kristus?”och ett svar: ”Ja, med Guds hjälp.” Detta var den lappen munken läste varje gång han upplevde svårigheter. Varje gång han konfronterades med mänsklig illvilja, hån och förödmjukelse påminde hans sig själv om det löfte han hade avlagt till Kristus när han vigdes till munk att utstå allting med Guds hjälp. När man efter några års prövotid i ett kloster som novis vigs till munk eller nunna motsvarar det ett giftermål med Gud när man avlägger löften på samma sätt som när en man och en kvinna gifter sig.

Löften inför Gud

Det här är löftena som en munk eller nunna ger vid mysteriet när de vigs till det sk Stora schemat och avlägger klosterlöften. De här frågorna hjälper munken eller nunnan att förstå vad klosterlivet innebär och inte se det på ett ytligt sätt. Personen som ska vigas förs fram till prästen av abboten eller abbedissan i klostret och prästen frågar den som ska vigas:

Varför har du kommit till den här heliga samlingen?

Svar: Jag längtar efter det asketiska livet, vördade fader.

Fråga: Vill du taga emot det heliga, änglalika schemat och bli inräknad bland de som är munkar/nunnor.

Svar: Ja, med Guds hjälp, vördade fader.

Präst: Du har gjort ett gott val, men bara om du fullföljer detta. Allt som är gott uppnås genom möda och ansträngning.

Präst: Har du kommit hit frivilligt?

Svar: Ja, med Guds hjälp, vördade fader.

Präst: Kommer du hit av tvång?

Svar: Nej, vördade fader.

Präst: Avsäger du dig världen enligt Kristi bud?

Svar: Ja, med Guds hjälp, vördade fader.

Präst: Lovar du att stanna kvar i klostret till ditt sista andetag?

Svar: Ja, med Guds hjälp, vördade fader.

Präst: Lovar du att leva i lydnad till din abbot/abbedissa och hela brödra-/systraskapet hela ditt liv?

Svar: Ja, med Guds hjälp, vördade fader.

Fråga: Utstår du alla svårigheter och sorger som klosterlivet innebär för Himmelrikets skull?

Svar: Ja, med Guds hjälp vördade fader

Präst: Kommer du att leva i kyskhet, visdom och fromhet?

Svar: Ja, med Guds hjälp, vördade fader.

När munken eller nunnan lovat allt detta är allt ett löfte. Gudstjänsten är ett mysterium. Helige Teodor Studiten kallar en vigning av en munk eller nunna det åttonde mysteriet på samma sätt som äktenskapet är ett mysterium då den Helige Anden förenar man och kvinna. Kristus är närvarande och därför säger han att ”Ja, med Guds hjälp lovar jag hålla detta.”

När ett par står inför prästen i Kyrkan för att vigas tillsammans i äktenskapets mysterium så lovar de också detta, att leva tillsammans i enhet i det här livet, men vissa heliga fäder säger att de kommer att vara förenade också i Himmelriket efter detta. Äktenskapets mysterium upplöses inte ens med döden så vi ser hur helig relationen i äktenskapet är. Vi ger löften om evig kärlek med den Helige Andens åberopande och närvaro. Det är något vi måste understryka. När munken mötte svårigheter så var han förberedd på hur han skulle bemöta dem och han påminde sig själv om vad han lovat inför Gud när han vigdes till munk genom att läsa lappen som han hade i sitt bälte.

En svårighet är inte ett misslyckande

Ett par som lever i äktenskap, har de nedskrivet vad de lovat inför Gud i äktenskapets mysterium så att de kan påminna sig om det när svårigheter kommer? Och säga: ”ja, med Guds hjälp, vi ska ha tålamod och utstå alla svårigheter.”? Vägen som leder oss till Gud är inte jämn utan har många svårigheter och prövningar. Det finns två vägar till Himmelriket: en är äktenskapet och den andra är klosterlivet. Men båda vägar leder till samma mål, vår frälsning är gemensam. Den som

gifter sig bör inte glömma att den måste också bry sig om sin själs frälsning.

Vi gifter oss inte - som många tror - för att ha roligt eller för att få barn och leva ett lätt liv, ett världsligt liv utan svårigheter. Eftersom vi har lidelser och är sjuka andligt så kommer vi absolut att ha svårigheter. Vi ska inte glömma att par gifter sig därför att de har valt en person som ska bli deras livskamrat och medhjälpare på vägen till frälsningen som de kan dela glädje och sorg med. Man och kvinna är inte längre två utan en kropp. Om paret glömmer det blir det konflikter.

Därför måste vi vara beredda på alla svårigheter som kan uppstå i äktenskapet. Det kan komma ekonomiska svårigheter. Paret kanske inte kan få barn eller om de får det kan de skapa fler problem. Någon av dem kan gå vilse och hamna fel i livet, som kommer uppröra den andre parten så mycket att äktenskapet upplöses. Någon kan bli allvarligt sjuk eller råka ut för en olycka och som ett resultat av detta kan behöva ständig vård. Är föräldrarna beredda på allt detta? Eller tror vi att det är något som inte händer oss?

”Arbetsplats för helighet”

Gud tillåter svårigheter för att vi ska lära oss något av det. Innan ett par ingår äktenskap behöver de med mogen eftertanke och bön tänka på möjliga svårigheter och överväga om de är beredda på dem. De kan bestämma sig för att genomföra vigseln med hopp om Guds hjälp i äktenskapet eller komma fram till att de kanske inte ska gifta sig på grund av sin svaghet. Om man säger detta efter mogen eftertanke och bön så kommer en svårighet inte ses som ett misslyckande och man kan undvika tankar att man ångrar att man gift sig med personen. Ett äktenskap som inleds utan rätt förberedelse har byggts på fel grund. Både äktenskapet och klosterlivet måste byggas på goda grunder och

det innebär för oss kristna att be vår andlige fader om råd, att be och lämna allt med tro i Guds händer. Om Gud vill att vi ska ingå äktenskap eller gå i kloster så bör vi i båda fall vara förberedda på att möta svårigheter, både stora och små.

Har vi lärt oss att tolerera andra människor och deras svagheter? Har vi lärt oss att avstå från vår egen vilja för någon annans bästa? Eller vill vi alltid att det vi själva vill ska hända? Har vi lärt oss att tolerera och kompromissa så att enhet uppnås i familjen? När självviskheten tar över, när vi vill att allt ska bli som vi själva vill så uppstår en mörk situation i våra relationer: kärleken försvinner, hur mycket kärlek det än fanns i början och då händer det tragiska: vi förlorar nåden vi fått i äktenskapets mysterium. Om vi har tålamod och utstår svårigheter så kommer inte nåden att försvinna utan kommer att stärka oss att gå vidare. Om nåden försvinner så ger vi istället utrymme för de onda andarna och vi har svårt att komma överens om småsaker, det uppstår konflikter och motstånd. När en man och en kvinna vigts i äktenskapet har de blivit ett ”vi”. Men när ”vi” blir två stora ”jag” som kolliderar är äktenskapet på väg i fel riktning och det finns risk för att det splittras.

Så innan vi går till advokaten för att begära skilsmässa eller till psykologen för att fråga hur detta skall kommuniceras till barnen, låt oss ge det en chans till. Låt oss med mod och tålamod möta de svårigheter vi ställs inför. Låt oss fråga oss själva: ”Uthärdar du allt detta av kärlek till Kristus?” Det skulle förstås vara en stor välsignelse om vi kan svara som munken: ”Ja, med Guds hjälp”, det vill säga, låt oss uthärda de olika svårigheterna och naturligtvis åberopa Guds hjälp! För av egen kraft kan vi inte klara av det!

Vi kan se att det är den onde som driver oss till skilsmässa genom att det ibland kan vara rent löjliga situationer som gör att vi tänker på den lösningen. Jag får höra många sådana saker i bikten. Tex en kvinna som är 27 år är gift och säger: ”Min mans kläder ligger slängda över allt hemma och jag säger åt honom att plocka upp dem, men han gör inte det! Jag vill skilja mig, jag står inte ut längre!”

Eller en man som kommer hem efter jobbet och hans fru gnäller. Han säger: ”jag sitter inte hemma och lyssnar på henne så jag går ut igen

och kommer hem sent när hon sover. När jag går ut hittar jag bättre sällskap. Jag vill inte sitta där och bli irriterad på henne. Jag jobbar hela dagen och hon är otacksam!”

Vi som är Ortodoxt kristna och lever ett kyrkligt liv ska inte närma oss äktenskapets mysterium med ytlighet. Man säger att äktenskapet befinner sig i kris i världen idag. Men om vi som Ortodoxt kristna inte kan ge ett gott exempel, vad kan vi då förvänta oss av andra som lever i världen? Livet i äktenskapet likas vid ett martyrskap för Kristi skull. Den ene hjälper den andre att kämpa mot sig själv och mot den onde. Det är därför Kyrkan kröner dem med kronor vid äktenskapets mysterium. Äktenskapet är en ”arbetsplats för helighet”, för att hjälpa varandra att förenas med Gud. Det viktigaste är att offra oss för varandra. Det kristna livet generellt är att offra oss för varandra, det är därför vi talar om kors. I äktenskapet är det två som bär korset tillsammans.

Fader Anders: I livet möter vi många människor med olika personligheter. Jag har funderat mycket på varför vi har lättare att tycka om vissa personligheter och svårare för andra.

Metropoliten: Vi måste bemöta alla människor såsom Kristus bemöter dem: med kärlek. Gud skiljer inte på människor och ser inte ner på någon. När vi bemöter någon med bön och vi har vår relation till Kristus levande inom oss, kommer Gud att upplysa oss den stunden om vilket problem som personen framför oss har och varför den handlar, talar och tänker som den gör. Tillsammans med kärleken, ödmjukheten och bönen odlar vi urskillningsförmågan.

Den Helige Antonios säger att den största av dygderna är urskillningsförmåga. Det betyder att i varje situation förstå vad som är rätt genom Guds upplysning. En handling av kärlek kan vara en hjälp för någon men inte för en annan. Genom bönen kommer Gud visa hur vi ska göra. Vi får inte ha färdiga klichélösningar som är lika för alla. En medicin är inte bra för alla. Vi måste se till att sätta våra fördomar och förutfattade meningar åt sidan. En person kan ha en skatt gömd inom sig även om vi inte ser det vid första anblicken. En person kan

också ha ett sår inom sig som vi inte ser och vi måste vara försiktiga så att vi inte sårar den ännu mer. De heliga fäderna säger att vi ska närma oss någon som en duva och gå på ett väldigt försiktigt sätt för vi vet inte vilken situation den andre befinner sig i. Vi måste vara beredda att lämna allt vi gör eller planerat att göra och offra det för en person som ber om hjälp den stunden.

Syster Seraphima: När vi kommer till klostret genom en kallelse för att frälsa vår egen själ och när vi lever tillsammans i klostret med andra, lär vi oss att vi uppnår inte vår frälsning på egen hand, utan alla tillsammans. Vetskapen om det odlar vår känsla av ansvar för de andra i klostret. För om en syster är svagare känner vi ansvaret att hjälpa henne. Det är en del av vår frälsning och väg till helande. Det är också viktigt i äktenskapet att båda parter har en känsla av ansvar inför Gud för den andre och för barnen för att behålla nåden. Den här känslan av ansvar ger oss också mycket kraft och beslutsamhet att övervinna svårigheter.

Metropoliten: En ung man och en kvinna blev kära i varandra, förlovade sig och förberedde sig för att gifta sig när kvinnan plötsligt fick en diagnos av en mycket allvarlig, obotlig sjukdom som hon skulle lida av hela sitt liv om hon inte skulle dö inom snar framtid. Mannen hamnade i ett dilemma om han verkligen skulle genomföra att gifta sig med henne eller inte. Han var inte bunden vid något och kunde ha tvekat inför det för liv som väntade honom tillsammans med en sjuk kvinna. Han tänkte då på Kristus på korset och Hans offer, att Kristus dött för honom och för oss alla och tog bördan av våra synder på sig. Den unge mannen sade till sig själv: ”Hur kan du lämna den här flickan och ha frid i ditt samvete i ditt liv när du kommer att se henne framför dina ögon gråtande och med hög feber? Som Kristus bar korset så ska jag gifta mig med henne och bära hennes kors tillsammans med henne.” När han berättade sitt beslut för sin far, blev fadern arg och menade att han skulle förstöra sitt liv genom att gifta sig med en så sjuk flicka. Den unge mannen svarade sin fader: ”Pappa, jag har tagit mitt beslut!” Han gifte sig med flickan och fadern kom inte till vigseln. Kan ni tänka er vilken uppoffring den här mannen gjorde? Det är kärlek! Vi kan säga att vi älskar någon men vi kan se i praktiken om det verkligen är sann kärlek när det kommer tider för prövningar och uppoffringar.

Jag upprepar, ett mysterium har skett och den Helige Anden har nedstigit. Vi har gett löften inför den Helige Ande att vi ska vara tillsammans i det är livet men också i livet efter detta. Vi går en gemensam väg, som Aposteln Paulus säger: ”Bär varandras bördor”. När jag är arg och upprörd kan min maka/make hjälpa mig på ett bra sätt att lugna ner mig. När en befinner sig i en svår situation är den andra i paret kallad att hjälpa den andra och inte lämna hemmet och komma tillbaka klockan tre på natten när den andre lugnat ner sig. Det kan inte kallas en familj.

Jag vet ett exempel på en kvinna som hade tålamod med sin man som kom hem berusad vid midnatt och slog både henne, barnen och allt i huset. Hon berättade sin situation för den äldre Metropolit Kyprianos, som var ung då, både till ålder och som andlig fader. Han gav henne rådet att skilja sig på grund av den svåra situationen och sade att Kyrkan gör undantag från regeln att man inte ska skilja sig i specifika fall. Kvinnan svarade: ”Vördade fader, så har andra i världen också sagt till mig, men av dig förväntade jag mig att höra något annat!” Ni kan tänka er hur förvånad Metropoliten blev av hennes svar!

Fader Stefanos: Vad jag förstått av vad som sagts ikväll är att vi ska inte sätta oss själva i första hand utan vår make/maka.

Metropoliten: Precis, mycket bra! Vi kan sammanfatta det vi sagt ikväll med regeln: ”Kommer du ha tålamod ända till slutet? Ja, med Guds hjälp!” Vi behöver minnas vilket löfte vi gav i äktenskapets mysterium, att vad som än händer, med Guds hjälp, ska vi ha tålamod. På så sätt kommer vi att frälsa vår egen själ men också vår make eller makas. För när den andre ser vår kamp, tålamod, kärlek och uppoffring, blir den berörd och upplever förkrosselse, ånger och botfärdighet och med Guds nåd frälses den andre parten i äktenskapet som betett sig konstigt.

Generellt i alla våra svårigheter i livet kan vi fråga oss själva: ”Ska jag ha tålamod i de här svårigheterna eftersom genom korset blir jag frälst?” Vi bör svara direkt: ”Ja, med Guds, Guds moders och alla helgons hjälp, ska jag ha tålamod tills vi alla tillsammans kommer till Himmelriket!”

Ett medmänskligt svar på en smärtsam fråga

Följande två artiklar, av den Helige Philaret av New York (förste hierark av den Ryska Utlandskyrkan från 1964 till sin död 1985) respektive fader Seraphim Rose av Platina (medgrundare av St. Herman of Alaska Brotherhood, också i den Ryska utlandskyrkan), svarar båda på en fråga som ligger nära hjärtat för många konvertiter till den Ortodoxa kyrkan med icke Ortodoxa släktingar: Om den Ortodoxa kyrkan är den sanna kyrkan, kan det då finnas frälsning för de som inte tillhör denna kyrka? Svaren från dessa två heliga personer, där de betonar att vi ska lita på Guds barmhärtighet och nödvändigheten av självförebråelse, visar på den Ortodoxa kyrkans äkta etos och undviker den fariseiska fanatismens ytterligheter å ena sidan och moralisk relativism å den andra.

Svar från den Helige Philaret av New York

Fråga: Om den Ortodoxa tron är den enda sanna tron, kan då kristna av andra trosbekännelser bli frälsta? Kan till exempel en person som har levt ett fullkomligt rättfärdigt liv här på jorden bli frälst, utan att vara döpt som kristen?

Svar: Han säger ju till Moses: Jag skall vara barmhärtig mot den jag vill vara barmhärtig emot, och jag skall förbarma mig över den jag vill förbarma mig över. Alltså beror det icke på någon människas vilja eller strävan, utan på Guds barmhärtighet" (Rom. 9:15-16).

I den Ortodoxa kyrkan får vi frälsningens väg presenterad för oss och vi får de medel genom vilka en person kan bli moraliskt renad och få ett uttryckligt löfte om frälsning. I detta avseende säger Helige Kyprianos av Kartago att "utanför kyrkan finns ingen frälsning" ("extra ecclesiam nulla salus").

I Kyrkan ges det som Aposteln Petrus skriver till de kristna (och endast till de kristna): "Allt det som leder till liv och gudsfruktan har Hans gudomliga makt skänkt oss, genom kunskapen om Honom som

har kallat oss medelst sin härlighet och underkraft. Genom dem har Han ock skänkt oss sina dyrbara och mycket stora löften, för att I skolen, i kraft av dem, bliva delaktiga av gudomlig natur och undkomma den förgängelse som i följd av den onda begärelsen råder i världen. Vinnläggen eder just därför på allt sätt om att i eder tro bevisa dygd, i dygden kunskap, i kunskapen återhållsamhet, i återhållsamheten ståndaktighet, i ståndaktigheten gudsfruktan, i gudsfruktan broderlig kärlek, i den broderliga kärleken allmännelig kärlek. Ty om detta finnes hos eder och mer och mer förökas, så tillstädjer det eder icke att vara overksamma eller utan frukt i fråga om kunskapen om vår Herre Jesus Kristus" (2 Petr. 1:3-8).

Och vad skall man säga om dem som står utanför Kyrkan, som inte tillhör henne? En annan apostel ger oss en idé: "Ty icke tillkommer det väl mig att döma dem som äro utanför? Dem som äro innanför haven I ju att döma; dem som äro utanför skall Gud döma" (1 Kor. 5:12-13). Gud är "barmhärtig mot vem Han vill" (Rom 9:18).

Det är bara nödvändigt att nämna en sak: att "leva ett fullkomligt rättfärdigt liv", som frågeställaren uttryckte det, innebär att leva enligt saligprisningarnas bud - vilket är omöjligt för en person utanför den Ortodoxa kyrkan, utan hjälp av den nåd som döljer sig inom den.

Frågan "kan de heterodoxa (dvs. de som inte tillhör Ortodoxin - den enda, heliga, allmänneliga och apostoliska kyrkan) bli frälsta," har blivit särskilt smärtsam och aktuell i våra dagar.

För att försöka besvara denna fråga är det först och främst nödvändigt att påminna om att Herren Jesus Kristus själv i sitt Evangelium endast nämner ett enda tillstånd hos den mänskliga själen som ofelbart leder till fördärv, nämligen hädelse mot den Helige Ande (Matt 12:1-32).

Den Helige Ande är framför allt

Sanningens Ande, som Frälsaren älskade att kalla honom. Hädelse mot den Helige Ande är följaktligen hädelse mot Sanningen, ett medvetet och ihållande motstånd mot den. Samma text klargör att även hädelse mot Människosonen - dvs. Herren Jesus Kristus, den inkarnerade Guds Son själv - kan förlåtas människor, eftersom den kan ha uttalats i villfarelse eller okunnighet och därefter kan täckas av omvändelse och ånger (ett exempel på en sådan omvänd och ångerfull hädare är aposteln Paulus. (Se Apostlagärningarna 26:11 och I Tim. 1:13.) Men om en människa motsätter sig den sanning som hon klart uppfattar med sitt förnuft och samvete, blir hon blind och begår andligt självmord, eftersom hon därigenom liknar sig själv vid djävulen, som tror på Gud och fruktar honom, men som hatar, hädar och motsätter sig honom.

Människans vägran att acceptera den gudomliga sanningen och hennes motstånd mot den gör henne således till en fördömelsens son. När Herren sände sina lärjungar för att predika sade han följaktligen till dem: ”Den som tror och bliver döpt, han skall bliva frälst; men den som icke tror, han skall bliva fördömd” (Mark. 16:16), för den senare hörde Herrens Sanning och uppmanades att acceptera den, men vägrade och ärvde därmed fördömelsen av dem som ’icke hava satt tro till sanningen, utan funnit behag i orättfärdigheten’ (2 Tess. 2:12).

Den heliga Ortodoxa kyrkan är bevararen av den gudomligt uppenbarade sanningen i all dess fullhet och trohet mot den apostoliska traditionen. Den som lämnar Kyrkan, som avsiktligt och medvetet faller bort från den, ansluter sig därför till dess motståndare och blir en avfälling vad gäller den apostoliska Traditionen. I enlighet med Frälsarens ord (Matt. 18:17) och aposteln Paulus ord (Gal. 1:8-9) har kyrkan på ett fruktansvärt sätt bannlyst sådana avfällingar, hotat dem med evig fördömelse och uppmanat dem att återvända till den Ortodoxa gemenskapen. Det är emellertid självklart att uppriktiga kristna som är romerska katoliker, lutheraner eller medlemmar av andra icke-Ortodoxa samfund inte kan kallas avfällingar eller heretiker - dvs. sådana som medvetet förvränger sanningen. De har fötts och uppfostrats och lever i enlighet med den trosbekännelse som de har ärvt, precis som majoriteten av er som är Ortodoxa; i deras liv har det inte

funnits ett ögonblick av personligt och medvetet avståndstagande från Ortodoxin. Herren, ”som vill att alla människor skola bliva frälsta” (I Tim. 2:4) och ”som lyser över alla människor” (Joh. 1:9)[1], leder utan tvekan också dem mot frälsning på sitt eget sätt.

Med hänvisning till ovanstående fråga är det särskilt lärorikt att erinra sig det svar som den välsignade Theofan Eremiten en gång gav till en frågeställare. Den välsignade svarade så här:

”Du frågar om de heterodoxa kommer att bli frälsta... Varför oroar du dig för dem?

De har en Frälsare som vill att varje människa skall bli frälst. Han kommer att ta hand om dem. Du och jag borde inte vara tyngda med en sådan oro. Granska dig själv och dina egna synder...

Jag ska dock säga dig en sak: skulle du, som är Ortodox och besitter sanningen i sin fullhet, förråda Ortodoxin och gå in i en annan tro, kommer du att förlora din själ för alltid.”

Vi anser att ovanstående svar av den helige asketen är det bästa som kan ges i denna fråga.

Svar från Fader Seraphim av Platina

Några år före sin död fick Fader Seraphim (Rose) ett brev från en afroamerikansk kvinna, som lärt sig om den Ortodoxa kyrkan som katekumen och som kämpade med att förstå den ohälsosamma attityd som vissa Ortodoxt kristna visade mot dem som står utanför den Ortodoxa kyrkan, en attityd som påminde henne om hur hennes eget folk hade behandlats.

”Jag är djupt orolig”, skrev den här kvinnan, ”beträffande hur Ortodoxin ser på, vad den Ortodoxa världen skulle kalla, västerländska kristna, det vill säga protestanter och

1 Den engelska översättningen lyder: “Who enlightens every man born into the world.” Denna läsning går ej att finna i svenska översättningar.

romersk-katoliker. Jag har läst många artiklar av Ortodoxa författare, och några som använder nedsättande ord som ”papister” etc., vilket jag tycker är djupt störande och ganska kränkande. Jag finner dessa epitet som synnerligen besvärande, eftersom jag själv har en bakgrund där mitt afrikanska ursprung gjort att jag blivit utsatt för mycket förolämpningar och tillmälen på grund av min hudfärg, så föraktar jag detta och vill inte kalla någon så. Även tillmälen som ”heretiker” och ”kättare” stör mig.

”Hur ska jag göra med mina vänner och släktingar?” skriver hon. ”De vet inget om Ortodoxi eller så förstår det inte! Ändå tror de på och tillber Gud.... Ska jag behandla mina vänner och släktingar som om de inte har någon Gud, och ingen Kristus?... Eller kan jag kalla dem kristna, men de vet bara inget om den sanna Kyrkan?”

”När jag ställer den här frågan kan jag inte låta bli att tänka på den Helige Innokentij av Alaska och historien om när han besökte ett franciskanerkloster i Kalifornien. Han förblev självklart grundligt Ortodox, ändå behandlade han prästerna han mötte där med vänlighet och respekt och kallade dem inte vid öknamn. Detta hoppas jag är vad Ortodoxin säger om hur man bör behandla andra kristna.”

Den här kvinnans problem är faktiskt ganska vanligt hos konvertiter till den Ortodoxa tron. Fader Seraphim närmade sig slutet av sitt korta liv och hade kastat av sig sin ungdomliga bitterhet och svarade så här:

”Jag var glad över att få ditt brev - glad inte för att du är förvirrad om frågan som bekymrar dig, men för att din inställning visar att Ortodoxins sanning, som du dras till, också vill göra rum för en kärleksfull och medkännande inställning till dem som står utanför den Ortodoxa Kyrkan. Jag är övertygad om att detta verkligen är vad Ortodoxin lär!

Jag kommer kortfattat att redogöra för vad jag tror är den Ortodoxa inställningen till icke-Ortodoxt kristna:

1. Den Ortodoxa kyrkan är Kyrkan som grundades av Kristus, för att frälsa mänskligheten, och därför bör vi med vårt liv bevara dess renhet, undervisning och vår trohet mot den. Enbart i den Ortodoxa kyrkan finns nåd som ges genom mysterierna (de flesta andra kyrkor hävdar inte ens att de har mysterier i någon seriös mening). Den Ortodoxa

kyrkan är ensam Kristi kropp, och om frälsningen är svår nog inom den Ortodoxa kyrkan, hur mycket svårare måste det då vara utanför Kyrkan!

2. Det är dock inte vårt uppdrag att definiera tillståndet för dem som är utanför den Ortodoxa kyrkan. Om Gud vill ge frälsning åt några som försöker vara kristna på det bästa sätt de känner, men utan att någonsin veta något om den Ortodoxa kyrkan - det är upp till Honom, inte oss. Men när Han gör detta, så är det utanför ”den normala vägen” som Han etablerade för frälsning - som är Kyrkan, som en del av Kristi kropp. Jag kan själv acceptera upplevelsen av protestanter som är ”pånyttfödda” i Kristus. Jag har träffat människor som har förändrat sina liv helt och hållet genom att möta Kristus, och jag kan inte förneka dem den erfarenheten bara därför att de inte är Ortodoxa. Jag kallar dessa människor ”subjektiva” eller ”påbörjande” kristna. Men tills de är förenade med den Ortodoxa kyrkan kan de inte ha kristendomens fullhet, de kan de inte vara ”objektivt kristna” som tillhörande Kristi kropp och ta emot sakramentens nåd. Jag tror att det är därför det finns så många sekter bland dem — de börjar det kristna livet med en genuin omvändelse till Kristus, men de kan inte fortsätta det kristna livet på rätt sätt förrän de är förenade med den Ortodoxa kyrkan. De ersätter därför Kyrkans undervisning och Mysterier med sina egna åsikter och subjektiva erfarenheter.

Om de kristna som står utanför den Ortodoxa kyrkan, skulle jag därför säga: de har ännu inte den fulla sanningen—kanske har den bara inte avslöjats för dem ännu, eller kanske är det vårt fel, att vi inte lever och lär ut den Ortodoxa tron på ett sätt som de kan förstå? Med sådana människor kan vi inte vara ett i tron, men det finns ingen anledning till

att betrakta dem som helt främmande eller lika med hedningar (även om vi inte borde vara fientliga mot hedningar heller—de har ju inte heller sett sanningen ännu!).

Det är vidare sant att många av de icke-Ortodoxa hymnerna (psalmerna) innehåller en undervisning eller åtminstone en betoning som är fel - särskilt tanken att när man är ”frälst” så behöver man inte göra något mer, eftersom Kristus har gjort allt. Den här idén hindrar människor ifrån att se sanningen om Ortodoxi, som istället betonar idén om att kämpa för sin frälsning, även efter att Kristus har gett oss den, som den helige Paulus säger: ”...arbeta med fruktan och bävan på eder frälsning” (Fil. 2:12). Men nästan alla religiösa julsånger är okej, och de sjungs av Ortodoxa kristna i Amerika (några av dem i till och med de strängaste kloster!).

Ordet ”kättare” och ”heretiker” används verkligen för ofta nuförtiden. Det har en bestämd betydelse och funktion, att skilja nya läror från den Ortodoxa läran; men få av de icke-Ortodoxt kristna idag är medvetet ”kättare” eller ”heretiker” och det är verkligen inte bra att kalla dem så.

Till sist tror jag att Fader Dimitrij Dudkos inställning är den korrekta: Vi bör se de icke-Ortodoxa som människor till vilka Ortodoxin ännu inte har avslöjats, som människor som är potentiellt Ortodoxa (om bara vi själva skulle ge dem ett bättre exempel!). Det finns ingen anledning till att vi inte skulle kunna kalla dem kristna och vara på god fot med dem, inse att vi har åtminstone vår tro på Kristus gemensamt, och leva i frid och fred särskilt med våra egna familjer, om de inte är Ortodoxa. Helige Innokentij inställning till de romerska katolikerna i Kalifornien är ett bra exempel för oss. En hård, polemisk hållning krävs bara när de icke-Ortodoxa försöker fånga in våra troende eller påverka oss att förändra vår undervisning.

När det gäller fördomar”— dessa tillhör människor, inte Kyrkan. Ortodoxi kräver inte att du accepterar några fördomar eller åsikter om andra hudfärger eller folkslag osv.”

Rädsla för de yttersta tiderna

Metropolit Kyprianos intervjuades i september 2023 av Timothy Schenone från Saint Photios Theological Seminary i Etna, Kalifornien, USA. Intervjun ”Temptations of the World” filmades under Metropolitens Sverigebesök i samband med prästvigningen av Fader Alexander Hahr och har publicerats på seminariets YouTube-kanal (www.youtube.com/@spotsedu) i serien intervjuer kallade ”Tea Time at the Seminary”. Här presenterar vi nu en översättning till svenska av en av frågorna till vår Metropolit.

Fråga (Timothy): Nuförtiden hör man ofta folk säga saker som ”världens undergång är nära. Det är den yttersta tiden nu och det finns inget hopp för någon.” Det finns ju någon sanning i det och det är uppenbart att det händer mycket ont i världen just nu. Samtidigt är det många som blir missmodiga, förtvivlade och deprimerade över vad som händer i vår tid. Vad kan människor göra för att undvika att bli modfällda när det gäller tillståndet i världen idag och vara mer hoppfulla?

Svar (Metropoliten): Kristna som är överväldigade av nedstämdhet och modfälldhet på grund av allt som händer i världen och tolkar det som tecken på den yttersta tiden har inte en korrekt tolkning av historien. Historien tolkas med hjälp av Ortodoxa antaganden. Historien är inte något skrämmande. Historien är för oss en gåva från Gud i vilken vi kan utvecklas i Kristus och redan nu i våra liv uppleva den yttersta tidens härlighet genom Kyrkans Mysterier, bönen och i allmänhet genom ett liv i Kristus.

När vi upplever den yttersta tidens härlighet genom de Heliga Mysterierna och livet i Kristus ser vi på allt med optimism. Därför att historien, som vi vet, inleddes med Ordets inkarnation; det vill säga, redan för 2000 år sedan inträdde vi i de sista tiderna. Eskatologin började för 2000 år sedan. Vi befinner oss i den sista tiden. Kyrkan på apostlarnas tid trodde att Kristi andra ankomst skulle äga rum när som helst. De upplevde mycket intensivt denna känsla av Kristi återkomst och detta fyllde dem med glädje, inte med förtvivlan.

Vi bör inte avguda världen. Någon gång kommer världen att gå under. Den kommer att förvandlas; den kommer inte att förstöras. Allt

som sker leder till en pånyttfödelse, en förnyelse av skapelsen. Så när vi upplever denna eskatologiska pånyttfödelse mysteriologiskt, känner vi glädje och det är en välsignelse. Naturligtvis kan vi se dystra saker hända runt omkring oss, men de påverkar oss inte, för genom dessa och bakom dessa, skådar vi de sista tidernas härlighet.

Jesus Kristus är historiens Herre. Därför, om Gud vill att Kristi andra ankomst ska äga rum i morgon, må det vara välsignat! Låt Honom komma! Vi ska ta emot Honom! Vi bör helt enkelt bara vara redo. Det enda vi behöver bekymra oss om är huruvida vi är redo att ta emot Herren som kan komma när som helst. Herren är den vi väntar på, men Han är redan närvarande i Kyrkan. Vi lever i Hans närhet och förenar oss med Honom.

Genom glädjen i vår förening med Kristus, de Heliga Mysterierna och ett kristet böneliv o.s.v., leds vi alltså inte till ett tillstånd av förtvivlan, besvikelse och modfälldhet genom det som sker. Saker här på jorden är inte eviga. Vi väntar inte, som en del tror, på att allting ska förstöras i den yttersta tiden. Vi väntar på Kristus! Dessförinnan kan svårigheter ske, som vi nu i viss mån upplever, som kommer att kulminera i framtiden. Men det sista ordet ligger i Guds händer. Han kommer att förvandla historien; Han kommer att förvandla världen och vi kommer ifrån den tiden att leva i Guds barns frihet.

Vi måste fördjupa oss i det vi säger många gånger varje dag: ”Tillkomme Ditt Rike, ske Din vilja, såsom i Himmelen så ock på jorden.” När vi säger: ”Tillkomme Ditt Rike, ske Din vilja”, betyder det att vi i varje ögonblick upplever vår Herres närvaro i våra liv. Kristus är närvarande. Han kommer i framtiden, men Han är redan närvarande genom Kyrkans Heliga Mysterier och vi upplever glädjen av Hans närvaro.

Är våra liv fyllda av de Heliga Mysterierna, Eukaristin (den Heliga Nattvarden), förhärligandet av Gud, kyrkobesök, förening med Kristus och med helgonen? I så fall bekymrar oss inte de andra sakerna. Dessa andra saker ger oss helt enkelt en ”god ängslan” att vara försiktiga så att vi inte förlorar Lammets sigill. Vårt enda bekymmer är att inte förstöra sigillet som vi fick vid det heliga dopet. Så länge vi har Lammets sigill betyder det att den Gode Herden som gav oss detta sigill är intill oss, skyddar oss och vi har ingen vånda eller oro. Historien ligger i Hans händer. Det som vår Herre kommer att göra angår Honom allena.

Det enda vi behöver göra, och är skyldiga att göra som kristna, är att utgöra den goda och ljusa sidan av historien, precis som månen har en mörk sida och en ljus sida. Vi måste se till att vara levande kristna och leva i Fadern, genom Sonen, i den Helige Ande. Vi bör uppleva vår förvandling här och nu. Vi bör uppleva våra hjärtans rening, eftersom Herren sade: ”Saliga är de renhjärtade, ty de skall se Gud.”

Den som strävar efter att rena sitt hjärta upplever ständigt Guds närvaro i sitt hjärta. Således oroar han sig inte för någonting. Inte för att han är okänslig för historien. Gud förbjude! Jag upprepar, han har en ”god ängslan”, inte en ohälsosam sådan som visar sig som stress, besvikelse, modfälldhet och dylikt. Han är sunt angelägen om att upprätthålla sitt förhållande till Gud på rätt sätt och att leva i Kristus och Kristus i honom. Då förändras allt.

Historiens tolkning är något som en kristen upplever genom de Heliga Mysterierna, genom ett heligt liv i Kristus som han upplever i Kyrkan. Med andra ord måste vi ha en positiv förståelse av historien, oavsett det faktum att ondskan råder. Låt oss inte glömma att när vår Herre levde på jorden, som vi läser i det heliga Evangeliet, kallade han själv fienden – det vill säga de onda andarna, djävulen – för denna världens furste. Vår Herre visste detta. Denna världens furste är fienden i den meningen att han dominerar majoriteten av världen genom lidelser och synd. Men Herren sade inte att vi skulle bli förtvivlade eller modfällda på grund av det. Han sade till oss: ”Jag kommer.” Och vi säger: ”Kom, Herre!” Amen. Och vi tar ständigt emot Honom, jag upprepar, genom bön, genom Kyrkans Mysterier och genom Kyrkans förvandlande kraft och livet i Kristus.

Praktiska tips från Arkimandrit Alexis

ur tidningen ”the Shepherd” som ges ut av
St. Edward Brotherhood i Brookwood, England

En kvinna kontaktade oss och var mycket upprörd över tanken på att hon kanske skulle komma tidigt till kyrkan! När jag svarade henne tänkte jag, även om jag inte uttryckte det, att om hon kom tidigt kunde hon hjälpa till att tända lamporna, putsa mässing eller skrapa bort ljusvax från golvet. Varje engagerad församlingsmedlem borde stödja församlingen genom att på något sätt bidra med sitt arbete för den. Att bara komma och delta i söndagens liturgi och lägga något i kollekten är inte att verkligen stödja sin församling. I den mån dina förmågor och omständigheter tillåter det bör du också göra något praktiskt för att hjälpa till. **Kyrkan är inte någon take-away-tjänst; den är något som alla berörda bör arbeta för att hjälpa och stödja. På så sätt kommer den att blomstra och du kommer att få välsignelse!**

En medlem i vår församling har uppmärksammat oss på en viktig sak: att det **bland vissa människor verkar finnas en större betoning på den sociala samvaron och måltiden efter söndagens liturgi än på själva gudstjänsten.** Våra medlemmar är utspridda över ett stort område och det är bara vid söndagsgudstjänsten som de har möjlighet att träffas och prata, så det är kanske naturligt. Men den här församlingsmedlemmen har en mycket bra poäng. Den gudomliga liturgin i sig bör vara fokus i vårt liv. Se till att du förbereder dig för den; se till att du kommer i god tid till gudstjänsten; se till att du deltar i den. Och förbered dig så ofta som möjligt för att ta emot de Heliga Mysterierna under gudstjänsten. När du anländer, häng inte utanför och hälsa på vänner, utan skynda dig till gudstjänsten. Det som kommer efteråt, det sociala umgänget och måltiden, har sin betydelse, men låt det ALDRIG bli den viktigaste delen av ditt söndagsfirande.

Hl. Olavs sommarläger i England

Långt ute på den engelska landsbygden, två timmar från Londons stadspuls, anordnas sedan sju år tillbaka ett sommarläger för Ortodoxa barn och ungdomar. Lägret leds av familjen Fagerlund och det är på deras gård som runt 50 barn och ungdomar mellan 7 och 30 år, från flera platser i Europa, samlas för att lära känna andra i sin egen ålder, som delar tro och levnadssätt.

Sommaren 2024 pågick lägret i 10 dagar och Fader Alexander från Hl. Konstantin och Helenas Ortodoxa Församling var inbjuden för att tjänstgöra som präst. I den uppgiften ingick, förutom att fira de dagliga gudstjänsterna, att höra bikt, hålla lektioner för de äldre ungdomarna och hjälpa till vid aktiviteterna som anordnades.

Tiden på lägret är fullspäckad. Varje dag innebär gudstjänster, utflykter, lekar och ansvar. Barnen bor i stora tält uppdelade efter ålder och kön. De tillhör också ett arbetslag som varje dag har olika ansvarsområden; dukning och avdukning av borden, diskning, städning av kapellet och städning av lägerområdet.

Varje dag börjar med Orthros och Typika kl. 06.00 i kapellet på gården tillägnat den Hl. Olav, kung av Norge. Därefter är det frukost följt av städning och disk. När allt är klart följer tältinspektionen. Då gör barnen sina tält så fina de kan och ibland förbereder de något litet uppträdande eller något gott att äta för att blidka tältinspektören som betygsätter deras arbete. Vid lägrets slut räknas poängen ihop och det tält som samlat ihop flest poäng vinner ett pris.

Efter tältinspektionen var det dags för dagens lektion. Då delas barnen upp i två grupper: de som är yngre än tretton och de som är äldre.

De yngre fick lära sig om historier från Gamla Testamentet av Alex Spiroglou och de äldre fick lyssna på föreläsningar av Fader Alexander, om hur vi som Ortodoxt kristna bäst använder vår tid. Lektionerna avslutades med en frågestund och samtal om dagens föreläsning.

Under dagarna var schemat varierande. Vissa dagar var det utflykt till historiska platser, andra dagar utflykt till havet för att bada. Ibland stannade man på gården och lekte lekar eller gjorde pyssel. En av dagarna förärades lägret också med ett mycket uppskattat besök av Hans Eminens Metropolit Ambrosios av Methoni.

Den Gudomliga Liturgin firades på söndagarna och söndagen den 29 juli/11 augusti firades helgonet som lägret och kapellet är tillägnat, den Helige Olav, kung av Norge. Liturgin följdes av en procession runt gården.

Alla deltagare uttryckte vid lägrets slut en stor glädje över tiden där och de flesta tänker återvända 2025.

Englandsbesök

Måndagen den 16 september 2024 firades festdagen för den helige Edward Martyren vid Saint Edward Brotherhood i Brookwood, Surrey, England. Församlingsmedlemmar och pilgrimer, inklusive besökare från USA, Grekland, Serbien och Sverige, samlades för att vörda kungamartyrens heliga reliker.

Hl. Edward Martyren, som led martyrdöden år 978, ansågs länge ha fått sina reliker förstörda under Henrik VIII:s upplösning av klostren (Henrik VIII av England 1491-1547). År 1931 återfanns dock relikerna av John Wilson-Claridge, som senare skänkte dem till den Ortodoxa kyrkan.

Hans Eminens, Metropolit Ambrosios av Methoni, som besökte från Grekland, ledde den hierarkiska liturgin i brödraskapets kyrka. Bland de sex präster som koncelebrerade med honom fanns bland andra Fr. Alexander Hahr från Hl. Konstantin och Helenas Ortodoxa Församling.

Mot slutet av den Gudomliga liturgin genomfördes en procession runt kyrkan med Hl. Edwards reliker. Processionen ackompanjerades av sång från brödraskapets fäder och några församlingsmedlemmar.

I sin predikan framhöll Metropolitan Ambrose vikten av att bevara heliga reliker och vörda helgon som Hl. Edward. Han påminde också om att England en gång var en Ortodox kristen nation, rik på helgon som erkänns och hedras av kyrkan.

Pilgrimsresa till Georgien

Om man vill uppleva ett äkta Ortodoxt land, då ska man absolut åka till Georgien!

Jag (Marinela) och min son Savo valde att resa till denna pärla, belägen mellan Svarta havet och de sagolika Kaukasusbergen, för att fira min 50-årsdag.

Vi hade planerat att vår resa skulle sammanfalla med Metropolit Kyprianos besök. Nämligen, varje år i augusti åker Metropoliten och de troende från Grekland till Georgien för att fira Guds moders avsomnande tillsammans med vår georgiska församling. Guds moders avsomnande firas stort i Georgien, där man vördar Guds moder med gudstjänster och festligheter i hela landet. I år hade vi äran att fira tillsammans med dem.

Det finns så mycket att berätta om detta underbara land och våra minnen därifrån, men jag måste särskilt understryka den georgiska folkets fromhet och ödmjukhet.

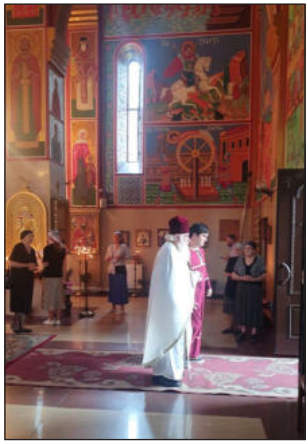
Vi blev fyllda av glädje när vi såg så många vackra kyrkor och folket som stolt visade att de är Ortodoxa. Kyrkorna var alltid fulla av fromma troende och man såg familjer med lekande barn framför kyrkorna. Vi förstod att det är så naturligt för dem, från unga år, att gå i kyrkan och lära sig om den kristna tron.

Vi blev bemötta med kärlek och glädje i vår synods församling, en vacker kyrka belägen i utkanten av huvudstaden Tbilisi. Kyrkan är tillägnad Guds moder Portaïtissa och tillsammans med våra bröder och systrar firade vi festdagen.

Metropolit Kyprianos ledde gudstjänsten och vi hade äran att träffa Fader Vasilie och hela prästerskapet, flera av våra bröder och systrar från Grekland och så fick vi nya georgiska

vänner. Vi fick även lära känna nunnorna som tillhör vår synod. Det var en vacker, solig dag, och den stora kyrkan räckte inte till för att rymma alla troende. Det var en underbar känsla att gå med det troende folket i procession runt kyrkan. Det var en stor välsignelse att vi båda fick ta emot den Heliga Nattvarden i Georgien på Guds moders avsomnandes festdag, efter att de förstått att vi tillhörde samma synod.

Dagen efter firandet åkte vi med gruppen från Grekland till Helige David Gareji-klostret, beläget vid gränsen mot Azerbajdzjan. Det är ett mycket gammalt och genuint kloster, där den helige David Garejis reliker finns.

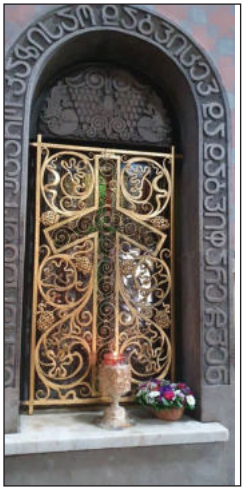
Vi åkte till de mäktiga Kaukasusbergen och på vägen dit besökte vi Ananuri, en historisk borg vackert belägen vid Aragvi-floden. Inuti borgen finns två vackra kyrkor tillägnade Guds moder och det är den mest fotograferade platsen i Georgien. Vi besökte också den berömda skidorten Gudauri, där turister från hela världen stod med sina kameror och fotograferade den fantastiska utsikten. Eftersom detta var en privat tur, där bara jag och Savo åkte med en privat chaufför, var det intressant att notera hur chauffören följde med in i kyrkorna, passade på att tända ljus och be tillsammans med oss.

Ananuri

Jag och Savo åkte även på en dagsutflykt till Heliga Ninas grav och andra sevärdheter i Kakheti-regionen, som är känd för sin vinproduktion. Georgien var nämligen det första landet i världen att börja producera vin och är självfallet idag känt för sina goda viner. På vägen till Bodbe-klostret, där Heliga Ninas grav och reliker finns, såg vi kilometerlånga bördiga dalar med vingårdar. I Bodbe-klostret vör-

dade vi Heliga Ninas grav, ett stort apostlalikt helgon, känt som upplysaren av Georgien. Hon betraktas som Georgiens skyddshelgon. På 300-talet botade hon drottningen i landet med hjälp av ett kors gjort av vinranksgrenar, som hon fått av Guds moder själv. Efter en rad händelser bestämde kungen att hela hans nation skulle döpas. Heliga Nina vördas oerhört mycket i Georgien, vid sidan av Helige Georgios. Enligt vissa källor var Heliga Nina nära släkting till Helige Georgios. En intressant tradition i Georgien än idag är att en av flickorna i familjen ska heta Nino och en av pojkarna Georgij.

Vår georgiska vän Ilarion (som förresten, förutom georgiska och grekiska, pratar även flytande serbiska) tog oss nästa dag till Mtskheta, landets historiska huvudstad, även kallad "andra Jerusalem". Där besökte vi en rad berömda platser och kyrkor, och från kullen där Jvari-kyrkan är belägen betraktade vi platsen där Mtkvari och Aragvi-floderna möts. Det var just där som det georgiska folkets kollektiva dop ägde rum på 300-talet. Det är även värt att nämna att långt innan den heliga Ninas spridning av kristendomen i Georgien, var både apostlarna Andreas och Tomas verksamma i landet och de första kristna i området härstammar från apostlatiden. Bådas reliker återfinns i Georgien.

På kvällen samma dag var vi bjudna till nunneklostret tillhörande vår synod tillägnad den Heliga Profetissan Hanna då en av nunnorna blev vigd till stora schemat, dvs

den nunnevigningen när man avlägger klosterlöftena. I klostret utanför Tbilisi firades agrypnia, dvs. gudstjänsten pågick hela natten. Det var första gången som vi var med om en sådan välsignad händelse och känslan var obeskrivlig. Metropoliten Kyprianos ledde gudstjänsten. När vi gick ut kände vi sådan frid, stjärnorna lyste från himmelen, och vi var uppfyllda av andlig glädje. Klockan var efter 03:00 på morgonen och vi ville bara åka till hotellet och vila, men Metropoliten och nunnorna insisterade på att vi skulle stanna och äta tillsammans med dem. Det var väldigt festligt i matsalen och alla var kvar vid Agape-måltiden. Förvånande nog visste alla vilka vi var och det kändes som att vi hade känt varandra hela livet. De visste att vi ursprungligen kommer från Serbien, deras Ortodoxa broderland och vi fick berätta om Sverige och vår svenska församling för dem. De blev glada över att höra att det finns Ortodoxa i ett land långt norrut och dessutom tillhörande samma synod som dem. Vi är sannerligen ett i Kristus.

Vi har blivit väl omhändertagna, upplevt sann kärlek i Kristus från våra bröder och systrar, och fått vänner för livet. Där särskilt måste jag nämna vår broder Ilarion och syster Kristina. Våra bröder och systrar i Georgien ber för oss, och vi är alla välkomna att vara deras gäster och uppleva sann kärlek, den kristna fromheten och ödmjukheten.

Rapport från Metropolit Kyprianos besök september 2024

Onsdagen den 12/25[1] september hade vi glädjen att återse Metropolit Kyprianos. Han kom, som vanligt, i sällskap av subdiakonen Christos och två nunnor från Heliga Änglarnas kloster. Fader Anders och några andra troende mötte dem på flygplatsen. Gudstjänsten för mottagandet av biskop firades sedan i Heliga Konstantin och Helenas kyrka i Vårberg då Fader Stefanos och Fader Alexander deltog tillsammans med en ovanligt stor grupp troende.

Metropoliten uttryckte sin glädje att återigen befinna sig i församlingen i Sverige, förmedlade hälsningar från alla i Grekland och uppmanade alla till bön för fred i världens krigsdrabbade områden.

Fader Anders tackade Metropoliten för hans återkommande besök i Sverige och sade att de hjälper oss att få saker gjorda i församlingen. Samma morgon hade kyrkans mattor kommit tillbaka efter att ha skickats på tvätt, något som bekostats av en välgörare till församlingen. Gardinerna hade också blivit tvättade och just upphängda samt en generell städning av hela kyrkan. En trisagion firades vid Biskop Johannes (+2020) grav bakom kyrkan och alla närvarande bjöds sedan på en måltid.

Torsdagen den 13/26 september firades agrypnia (nattgudstjänst) till det dyrbara Korsets upphöjelse i Heliga Konstantin och Helenas kyrka med början kl 19.30 med Kompletoriet, Akatisten till det dyrbara Korset följt av Vesper med Lity och välsignelse av artoklasia. Omedelbart

1 Det första datumet anges enligt kyrklig kalender och det andra enligt den nya, politiska kalendern.

fortsatte gudstjänsten med Orthros och Gudomlig hierarkisk liturgi med Metropoliten och samtliga präster i församlingen. I slutet av Orthros gjordes den traditionsenliga processionen med Korset på en bricka dekorerad med blommor och basilika följt av korsupphöjelsen i alla väderstreck. Alla de troende vördade sedan Korset och fick en blomma och en basilikakvist från brickan som välsignelse att ta med sig hem när gudstjänsten var slut vid två-tiden på natten.

Metropoliten talade några ord om högtiden och om Korsets betydelse i våra liv i slutet av Liturgin:

> Idag vördar vi det dyrbara korset och Kristi korsfästelses mysterium. Herren säger att så älskade Gud världen att Han utgav sin enfödde Son och sände Honom till världen för att de som tror på Honom ska få evigt liv. Idag firar vi Kristi människokärlek, Han blev människa för vår skull och utstod frivilligt lidande på korset och nedteg till graven för att upplyfta vår fallna natur. Idag firar vi vår befrielse från synden, döden och djävulen. Idag förstörs alla avgudar genom Korsets kraft. Avgudarna är njutningslystnaden, girigheten och maktlystnaden.
>
> Idag visar Kristus vägen för vår frälsning. Det betyder att vi behöver efterlikna Kristi väg. Vi måste också korsfästas, korsfästa vår gamla människa med våra lidelser och svagheter. Vi är fulla av andliga sjukdomar. Om vi vill bli helade från dem måste vi följa Kristus och göra som Han sade att försaka oss själva och

bära vårt kors. Vår frälsning är inte lätt. Den onde strider mot oss, våra lidelser och vår gamla människa är emot oss. Vi tackar Gud att Han alltid påminner oss om detta när vi vördar det heliga korset, på ikonerna av Korsfästelsen och vid högtider som korsets upphöjelse. Vi måste upphöjas tillsammans med Kristus på korset och bli kvar där tills den gamla människan dör. Det är en svår kamp men vi har vår Herre som exempel, vi får kraft av Kristi kors och vi ber till Guds moder och alla helgon som korsfästes tillsammans med Kristus. När vi drabbas av svårigheter, vad de än beror på, måste vi ha tålamod och inte klaga utan tacka och ära Honom för att vi lider för Hans kärleks skull.

Min bön är ikväll att vi inte glömmer Korset. Korset är förbundet med vårt liv även om det är svårt. Men det är bara en sida av Korset, den andra sidan är uppståndelsen. Vi korsfästs tillsammans med Kristus och förblir på korset och om vi tackar Gud för det kors vi fått så får vi också smaka av uppståndelsens välsignelse och glädje. Det är ett mysterium. Vi lider men känner samtidigt djupt inom oss energin från Kristi uppståndelse som sakta helar vårt väsen och gör oss värdiga att känna uppståndelsens glädje. Bara på så sätt kan vi bli en Guds boning. Må detta vara vårt levnadssätt om vi önskar vara äkta kristna! Må nåden från Kristi kors och Theotokos och alla helgons förböner hjälpa oss att bära vårt kors!

Fredagen den 14/27 september hade Metropoliten ett tre timmar långt möte med församlingens präster. Fader Anders informerade Metropoliten om den senaste tidens händelser i församlingen då många unga har tillkommit. Metropoliten gav prästerna råd och vägledning hur de ska bemöta olika pastorala problem i församlingen. Han informerade även om viktiga kyrkliga händelser i Grekland och andra länder, särskilt gällande det gemensamma firandet av påsken av de Ortodoxa inblandade i den ekumeniska rörelsen och katolikerna. Det bestämdes att en informativ Synaxis ska genomföras då de svenska prästerna ska informera församlingen och andra intresserade om festdagskalenderns innovation.

Lördagen den 15/28 september firades Gudomlig hierarkisk liturgi i Heliga Philothei Ortodoxa kloster med Metropoliten och vårt stifts alla präster. Ett tjugotal troende från församlingen i Stockholm och två besökare från England deltog.

En trisagion firades efteråt vid klostrets grundares, Moder Philotheis (+2012) grav och sedan bjöds alla på en måltid av nunnorna. Efter maten talade Fader Anders om den gamla tidernas kalender på en sk runstav då folkets liv, fram till och med på 1600-talet, kretsade kring kyrkans högtider och alla visste när de inföll genom runstaven. Man benämnde dagen i anslutning till närmaste högtid så att denna dag tex skulle man ha sagt ”lördagen efter Korsets upphöjelse”.

Metropoliten talade om ånger, botfärdighet och omvändelse och vårt behov av att hela tiden förnya det levnadssättet genom att minnas Kristi korsfästelse och ha ständig sund självförebråelse så att vi inte lever i rutin och förblir döda andligt. Ett sådant levnadssätt öppnar vårt väsen för Guds kärlek och kärleken till vår nästa.

Han berättade en historia om en syndig kvinna som genom sin bön och omvändelse gjorde så att ett dött barn fick liv igen. Den äldre Metropoliten sade alltid att det är ett större mirakel när en syndig människa ångrar och omvänder sig än när en död uppstår. När en död uppstår är det Gud som utför miraklet men när en syndig människa omvänder sig kräver det också människans egen vilja och aktiva handlande vilket gör den händelsen ännu mer häpnadsväckande.

Samma kväll firade Metropoliten och det svenska prästerskapet Vesper i Heliga Konstantin och Helenas kyrka till uppståndelsen, Korsets tredje uppenbarelse och Nordens helgon följt av Kompletoriet och Akatisthymnen till Guds moder samt kanon till Nattvardsbönerna.

Söndagen den 16/29 september firades Midnattsgudstjänsten, Orthros och Gudomlig hierarkisk liturgi på grekiska, svenska, kyrkoslaviska,

engelska och arabiska. I slutet av Liturgin påminde Metropoliten om att vi denna dag firar minnet av Korsets tredje uppenbarelse 1925 när de som bekände sig till den gamla kalendern firade agrypnia till Korsets upphöjelse var med om ett mirakel när de såg ett kors på himlen uppenbara sig. Denna dag firar vi också Synaxis av Nordens helgon och Metropoliten uppmanade alla som kommer till kyrkan att vörda ikonen av Nordens helgon som finns där. Han sade:

> Ni är inte ensamma här i Norden, ni har korsets nåd och alla nordiska helgonen att hjälpa er i er andliga kamp. Jag vill uppmana er att ha kärlek och enhet mellan er och var försiktiga att inte döma kyrkans herdar men inte heller andra systrar eller bröder. Vi är skyldiga att bara döma oss själva, att ångra oss och be om Guds nåd. För alla andra finns också Guds nåd och vi bör aldrig döma någon.

För att stärka oss i den andliga kampen hade Metropoliten tagit med sig från Grekland, små reliker av Helige Hieronymos som 1943 insomnade i Herren i Aten och som vår synod helgonförklarat tidigare i år. Han var en stor kyrklig gestalt, grundare till Heliga Paraskevis kloster där han levde asketiskt liv och kämpade mot den nya kalenderns innovation. Han gjorde många mirakel medan han levde men också efter sin död. En relik kommer finns kvar i kyrkan i Stockholm, en i Uppsala och en i klostret.

Alla vördade sedan den Helige Hieronymos reliker och fick ett häfte med helgonets liv översatt till svenska.

Efter Liturgin bjöds alla gäster på en festlig måltid och Metropoliten fick bekanta sig med några nya församlingsbor och andra som var intresserade av vår församling som åkt ända från Umeå för att delta i gudstjänsten och träffa Metropoliten. Han välkomnade dem och berömde deras ansträngning att åka så långt för att komma till vår kyrka.

Efter måltiden ledde Fader Anders en spontan liten pilgrimsfärd för alla intresserade och lediga, en grupp på 13 personer som åkte i Helige Botvids fotspår till Salems och Botkyrka kyrka samt Helige Botvids källa.

På söndagskvällen genomfördes som vanligt en sk Synaxis när Metropoliten talade i kyrkans matsal om det andliga livet, vilket tolkades simultant till svenska och även till engelska för gäster från England. En ovanligt stor grupp av unga människor hade samlats denna kväll som lyssnade uppmärksamt. Metropoliten talade om vikten av hur vi klär oss i kyrkan därför att det speglar vårt inre. Ordning och tystnad i kyrkan är förutsättningar för att alla ska kunna be utan distraktion och på så sätt helgas genom Liturgin. Han talade också om att trots att det är otänkbart för kristna att inte kunna förlåta andra så är det ändå många som har svårt att göra det. Samtalet handlade vidare om att lära oss att lita på Guds försyn, att sjukdom och prövning kan vara en välsignelse och om barnuppfostran med kärleksfull stränghet, ödmjukhet och bön. Metropoliten berättade flera historier från några texter som exempel och gav tillfälle åt de närvarande att ställa frågor och berätta om egna erfarenheter angående ämnet. Se mer detaljerad text för Synaxis nedan.

Måndagen den 17/30 september åkte Metropoliten med sällskap till Skogskyrkogården och firade Trisagia vid gravarna tillhörande församlingsmedlemmar. Efter det hade han enskilda samtal för bikt, andlig rådgivning och vägledning.

Tisdagen den 18 september/1 oktober firade Metropoliten, Fader Anders och Fader Alexander Liturgi i det lilla huskapellet tillägnat den Helige Ignatios av Antiokia i Norrköping. Under måltiden som serverades när Liturgin var slut diskuterades den kyrkliga situationen för de arabisktalande och andra allvarliga ämnen.

Onsdagen den 19 september/2 oktober reste Metropoliten tillbaka till Grekland efter en hel veckas välsignade och intensiva dagar i vårt stift då han andligt stärkt och uppmuntrat oss att fortsatta den goda kampen för traditionell Ortodoxi i Sverige. Vi ser redan fram emot **hans nästa besök i Sverige som är planerat till 19-24 februari 2025**.

Synaxis med Metropolit Kyprianos: Kan vi förlåta?

Under Metropolit Kyprianos besök i vårt stift genomfördes på söndagskvällen 16/29 september 2024 som vanligt den sk Synaxis, en samling när Metropoliten talade i Heliga Konstantin och Helenas kyrkas matsal om det andliga livet.

Metropoliten talade om vikten av hur vi klär oss i kyrkan därför att det speglar vårt inre. Han bad åter prästerna och de utsedda ansvariga i församlingen att förse kvinnor med kjol och sjal som inte har det och uppmanade alla att klä upp sig när de går till kyrkan där vi möter vår Himmelske konung. Vi bör klä oss propert, enkelt och diskret utan för gälla färger eller pråligt som kan dra till sig uppmärksamhet och distraherar oss från bönen. Prästen i församlingen har i uppgift att utse församlingsmedlemmar som har tålamod och inte blir arga som ser till att hålla ordning i församlingen, att det är tyst och klädreglerna hålls.

Kyrkan ska inte vara någon modeuppvisning eller att skylta genom våra kläder hur rika vi är. Himlen kommer ner på jorden under liturgin.

Metropoliten berättade sedan en historia om en person som mindes hur han som barn lekte i kyrkan, sprang runt och skrattade tillsammans med ett annat barn. De hörde då en sträng kvinnlig röst plötslig säga: ”I min Sons hus leker vi inte, vi springer inte hit och dit, utan ber och mottar Nattvarden, Kristi, min Sons Kropp och Blod.” Barnen lyftes plötsligt upp av en osynlig hand och flyttades ut ur kyrkan.

När det blir oroligt i kyrkan blir vi distraherade och kan inte be. Om vi ser oordning i kyrkan så ska vi inte tveka att ingripa och säga till, men göra det på ett fint sätt. En förälder kan ta med barnet och gå ut en stund om barnet är oroligt men sedan komma tillbaka senare. Men det finns en frestelse i en sådan här situation. Eftersom vissa barn är olydiga sitter föräldrar med barnen utanför kyrkan under hela liturgin, men på sätt får de inte del av helgelsen i liturgin. Bara vi står och är med i gemensam bön med Nattvarden är i centrum, även om vi inte tar emot Nattvarden, så blir vi helgade. Det kan bli flera andra som går ut och börjar samtal utanför kyrkan under pågående gudstjänst och det är inte rätt. Tystnad och ordning i kyrkan är något som kommer att tala till någon som besöker kyrkan för första gången. Det ska inte vara på samma sätt som i mataffären eller på lekplatsen. Det är Guds hus som är fullt av heliga änglar som hjälper och beskyddar prästerna i deras tjänst. Vi kan befinnas oss inne i kyrkan men upplever inte Guds nåd, därför är vi egentligen utanför kyrkan.

Christos, som är subdiakon i Heliga Kyprianos och Justinas kloster

i Grekland, berättade att ordningen och tystnaden där gör ett starkt intryck på många som kommer för första gången till klosterkyrkan för att det gör det möjligt att höra gudstjänstens ord ordentligt och man kan be ostört. Många

uttrycker att de verkligen kunnat njuta andligt av Liturgin.

Samtalet fortsatte handla om vikten av att kunna förlåta, vilket Metropoliten av egen erfarenhet upplevt är något som många kristna har svårt att göra. Korset är en symbol för kärleken och försoningen. Vi vördar Korset men har inte alltid kraft att förlåta och försona oss med andra, vilket är otänkbart för kristna.

Han berättade en historia om två grannar som bråkade om var gränsen mellan deras tomter gick och hur de till slut kom att ångra sig och försona sig med varandra. Den ene hade först varit skadeglad när grannens son ramlade på motorcykel och bröt båda benen och sett det som Guds straff för att grannen varit orättvis mot honom. Men när han förstod att han själv hade haft fel sökte han upp grannen och föll på sina knän och bad honom uppriktigt om förlåtelse för att han behandlat honom orättvist och tom varit skadeglad. Vi ska inte låta några onda tankar eller känslor gentemot någon annan finnas i våra hjärtan.

I historien kunde vi också lära oss att lita på Guds försyn. Grannens son som blivit narkotikamissbrukare hamnade på sjukhus i sex månader efter sin olycka men genom sjukhusvistelsen blev han fri från sitt missbruk. Hur kan vi säga ”Fader vår…förlåt oss våra skulder såsom vi förlåta dem som skyldiga äro” om vi inte kan förlåta någon? I så fall kan inte heller Gud förlåta oss. Vi måste kunna förlåta någon vad de än gör mot oss och be för den som gör oss illa. De heliga fäderna säger att vi inte ska låta solen gå ner över vår vrede utan alltid försöka försona oss med dem som vi haft någon konflikt med redan samma dag för om vi inte gör det kommer det bli värre nästa dag och svårare att förlåta ju längre man låter bli att göra det.

Folk i världen idag, även barn, är så lättirriterade och har så lite tålamod. Det är därför det är extra viktigt att vi har ordning och tystnad i kyrkan för att få frid och kunna be den tiden när vi firar Liturgi. Kyrkan är den Helige Andens tempel och där den Helige Ande finns,

finns mildhet, förlåtelse och försoning. När föräldrar är lättirriterade skapas ett dåligt klimat i hemmet och barnen uppfattar föräldrarna som fientliga tyranner. Barnen kan få psykologiska problem som de vidareförmedlar till sina egna barn senare. Därför vi har bönen och ber för våra barn och försöker vinna barnen genom kärlek och inte genom bestraffningar. Föräldrarna ska spegla Guds godhet. Man kan behöva vara sträng, strikt, bestämd och sätta gränser men med kärlek, som Guds moder i den text vi läste tidigare. Blir man arg på barnen fylls vi av oro, upprördhet, man kan inte be och inte heller sova. Därför har vi bönen som en ”säkring” för att inte explodera. Om någon faller i en flod med fara att drunkna försöker vi hjälpa den. Vi ska inte hoppa i själva för då kan vi drunkna själva utan vi sträcker ut en käpp och om han försöker dra ner oss så släpper vi staven. Om föräldrar försöker hjälpa barnen på ett dåligt sätt förstör de både för sig själva och barnen. Ibland kan vi uttrycka irritation med barnen för att de stör eller irriterar oss, inte för att de egentligen gör något fel.

Syster Seraphima sade att Metropoliten nämnde att vi i kloster lever ett fridfullt liv. När vi kommer till klostret är vi inte fridfulla från början men en av de största välsignelserna och askesen vi gör i kloster är att lära oss att förlåta. Vi kan reagera på ett irriterat sätt men ofta förstår vi att vi betett oss fel på en gång. Det gäller även för föräldrar och barn. Det är en bra askes att be varandra om förlåtelse så snabbt som möjligt. Vår egoism vill ofta inte att vi ska ödmjuka oss. Strånghet behövs men om vårt sätt inte är som Gud vill är det bra att säga att: ”det jag sade gäller men förlåt att jag inte sade det på ett bra sätt”. På så sätt kommer den andre förstå vår kärlek men vi övar oss också i ödmjukhet, något som inte är lätt. Guds nåd kommer till den som gör den här ansträngningen och hjälper oss att ödmjuka oss. Det är en kamp för oss alla, även i kloster, men där har vi hjälpen från alla gudstjänsttexter och hela vårt liv cirkulerar just kring detta.

Metropoliten fortsatte att säga: När vi försöker be hela tiden så förstår vi när något drabbar oss, därför är det bra att be Gud om förlåtelse. Vi kan tänka på vilket tålamod Gud har med oss. Guds tålamod är som ett lugnt hav. När vi gör något fel är det som att slänga ett riskorn i

havet och det kan inte göra havet upprört. Vad vi än gör har Gud kärlek och barmhärtighet även om vi ofta bedrövar honom med vårt sätt att leva. Gud fortsätter ändå att sätta ut ”fällor” för att fånga oss på många sätt med sin kärlek. Vi har ofta inte tålamod att vinna vår broder utan uttrycker vår irritation.

Barnuppfostran börjar redan när barnet ligger i magen då föräldrarna bör börja be för barnet och vara försiktiga och kärleksfulla i sin relation till varandra, för det är vetenskapligt bevisat att barnet påverkas av konflikter redan i sin moders mage. När barnet är fött måste de ha tålamod att uppfostra barnen. Barnen möter så många utmaningar i världen idag så vi kan inte låta dem göra och välja vad de vill. Gud har gett oss barnen som en gåva men med det stora ansvaret att ge dem tillbaka till Gud helgade och välsignade. När föräldrarna kämpar för att vara förenade med Gud kommer Gud att upplysa dem hur de ska handla med barnen.

Metropoliten berättade att han mött en mamma till ett barn som var lamt och satt i rullstol men modern såg barnets sjukdom som en välsignelse och uttryckte att situationen räddat henne från ett världsligt liv i synd. Det visar hur en sjukdom kan bli en hjälp att ändra grundläggande livssyn. Hon tog det på ett bra sätt. Det finns andra som kan vända sig mot Gud och bli arga på Honom när de hamnar i en sådan situation. Man lär sig tålamod, uppoffring och kärlek om man tar den prövningen på rätt sätt. Vi har ofta ett världsligt sätt att se saker som rättvisa och orättvisa. Men vi måste tro att allt sker enligt Guds vilja, tro på Guds försyn och att Gud vet varför Han tillåter något att hända.

Må Guds moder hjälpa oss med Korsets nåd så att det vi talat om ikväll blir inristat i våra hjärtat och omsatt i praktiken så att vårt väsen med tiden öppnar sig allt mer så att Kristus kommer och tar sin boning i oss. Så kommer vi få frid, kärlek och bön inom oss och kunna förlåta och på sätt leva i den Helige Andens nåds ljus. Må Gud vara med er!

Föredrag om kalendern och ekumenik i Heliga Konstantin och Helenas kyrka

På uppmaning av vår Metropolit Kyprianos höll Fader Anders och Fader Alexander en ”Teologisk afton” i Heliga Konstantin och Helenas kyrka i Vårberg, Stockholm den 25 november/ 8 december med anledning av de 100 år som gått sedan den nya kalendern implementerades i den Grekisk-Ortodoxa kyrkan.

Under kvällen gavs en överblick av kyrkosyn i fornkyrklig teologi och en kort historik av den s.k. pan-Ortodoxa kongressen 1923 och Patriark Meletios Metaxakis. Vidare diskuterades vad ekumenik är från ett Ortodoxt perspektiv, den gammalkalendariska rörelsens historia i Grekland samt de vanligaste frågorna vi gammalkalendariker får och hur vi besvarar dem.

Många hade samlats denna kväll och en person hade åkt ända från Småland för att delta! Deltagarna visade stort intresse och engagemang för ämnet och uttryckte sin tacksamhet och önskan om fler sådana kvällar. Samlingen visade behovet av informativ undervisning av våra troende och de som i ökande antal vänder sig till sann Ortodoxi i dessa tider av sekularisering och förvrängd kyrkosyn av de s.k. officiella jurisdiktionerna.

Föredraget spelades in och finns att se på www.youtube.com/user/Ortodoxi.

Hur jag hittade till församlingen

Mitt namn är Pelagía (dopnamn) och mitt helgon är Martyr Pelagía av Tarsus (4 maj/17 maj). Jag kommer ursprungligen från Norra Ryssland, från Arkhangelsk. År 2000 flyttade jag till Umeå då jag kom in på universitetet och träffade även min kärlek här i Sverige. Vi har två barn tillsammans som nu är 16 och 21 år gamla. Jag bor fortfarande i Umeå och arbetar som barnsjuksköterska på Norrlands Universitetssjukhus.

Jag blev Ortodox år 2010 och har varit trogen aktiv medlem i Petrus och Paulus församling (MP) i Umeå ända fram till år 2022. När Ryssland inledde invasion av Ukraina i februari 2022 blev jag väldigt chockad över ryska kyrkans inställning i konflikten. Kriget kallades ”heligt” och det påstods att Ryssland skulle bekämpa ”ondskans krafter”. Alla präster blev ålagda att be för rysk seger i kriget mitt i liturgin och alla som vägrade göra det blev av med sitt prästämbete. Jag kunde inte dela den uppfattningen och vara en del av kyrkan som rättfärdigar krig i Guds namn.

Under en period kunde jag inte ens läsa böner från Ortodox bönbok och flydde då till Svenska kyrkan. De har mycket fina verksamheter för alla åldrar, viktigt socialt arbete och engagemang kring sjuka och utsatta människor. Dock blev det total krock för min föreställning av Gud som Ortodox kristen och det tänkesätt som cirkulerar i feministisk bibeltolkning och teologi inom Svenska kyrkan.

Då började jag aktivt leta efter information på nätet om det skulle finnas präster inom ryska Ortodoxa kyrkan som motsatte sig kriget. På Youtube hittade jag en kanal «батюшка на Кипре» (fader på Cypern) där prästen f. Alexej Ivanov hade många inlägg om hans inställning till kriget, och även om ekumenismen som företeelsen bland värdskyrkor. F. Alexej är verksam präst inom ROCA i norra Cypern, helige Spyridon församling. Jag tog kontakt med f. Alexej och vi hade intensiv brevväxling och samtal vilket har varit väldigt värdefullt för mig. Vi började leta efter en kyrka för mig i närheten, men den närmsta vi hittade var ROCA-kyrkan i Norge, Maria Bebådelse Ortodoxa klostret. Det skulle

vara svårt för mig att utöva tron när närmsta kyrkan ligger i ett annat land. Vi fortsatte letandet och kom fram till att grekiska-kyrkan som följer ”Fädernas kalender” är i kommunion med ROCA – kyrkor och det fanns en sådan kyrka i Sverige!

Då tog jag kontakt med f. Anders i mitten på april 2024 och besökte heliga Konstantin och Helenas Ortodoxa församling i Stockholm samma månad. Jag möttes av en vacker kyrka med handmålade ikoner och varm atmosfär, lyhörda präster och genuint Ortodox kristna människor i församlingen. Jag ville komma långt ifrån det religiösa och politiska maktspelet och istället komma närmare Gud och det blev så. Jag blev officiell medlem i församlingen genom myrrhasmörjelsen på Tomassöndagen, den 29 april/ 12 maj 2024.

Sedan dess kommer jag regelbundet till kyrkan, ca 1 gång i månaden med tåg eller flyg från Umeå. Att kunna vara med på gudstjänster, bikta mig och ta nattvard är väldigt viktigt för mitt andliga liv, för att känna enheten i Kristus med alla i församlingen och förstås Ortodoxa Kyrkan i stort. De veckor jag är hemma läser jag Paraklesis på onsdagar och Typikan på söndagar med mina andra två vänner från Umeå.

Om ni har några frågor eller funderingar hör gärna av er via mail paulina.troutneva@yahoo.com eller telefon: 073-0977805. Hoppas vi hörs och ses!

Heliga Osyth av Chich

I år har vi i Heliga Philotheis kloster målat en ikon på beställning av en av församlingsmedlemmarna från St. Edwards Brotherhood i England vars mor blivit katekumen och då fått sitt Ortodoxa namn Osyth.

Heliga Osyth föddes i Quarrendon, som ligger nära Aylesbury nordväst om London och var dotter till Frewald, en mercisk prins (som av vissa auktoriteter sägs ha varit en underkung och konverterat till kristendomen) och hans hustru, Wilburh, också en kristen. Osyth växte upp i Aylesbury hos sin fromma moster, Edith. År 673 gick Osyth med på att gifta sig med kung Sighere, men fick hans samtycke till att alltid leva som jungfru. (Enligt andra källor födde hon kungen en son och blev senare nunna.) Kungen, som regerade från 663 till 688, gick med på detta och gav henne godset Chich och resurser för att grunda ett kloster. Chich kom senare att kallas St. Osyth, vilket namn byn fortfarande är känd under. Byn ligger 24 km sydost om Colchester och 3,2 km från havet.

Osyth hade styrt sitt kloster i många år och var känd för sitt heliga sätt att leva, men så småningom kröntes hon med martyrskap när klostret attackerades under en räd på Essex kust av danska vikingaplundrare, som härjade på landsbygden runt omkring och de kom sedan till klostret.

Traditionen säger att vid Nun's Wood, en kort promenad norrut från klostret, upptäcktes Heliga Osyth och angriparna beordrade henne att dyrka deras gudar och hotade med tortyr om hon vägrade. Hon vägrade och förklarade att hon endast tillbad Herren Jesus Kristus. När de hörde detta halshöggs hon för sin ståndaktighet i sin tro och dygd.

De flesta källor daterar hennes martyrdöd till omkring år 700 och en källa sprang upp på den platsen. Källan finns fortfarande kvar men ligger numera på privat egendom. Av fruktan för ytterligare räder fördes hennes kropp efter en tid till Aylesbury och där den förblev i fyrtiosex år, varefter den fördes tillbaka till Chich.

Vi vet väldigt lite om Heliga Osyth, det finns inte långa listor av mirakel hon gjort och bara tre lokala kyrkor är tillägnade henne. Men det kanske så det ska vara för en nunna. Trots de få biografiska detaljerna är det tydligt att hon är ett mycket älskat helgon i det här området av Essex.

Heliga Osyths kloster tros ha legat på den plats där kyrkan Sts Peter and Paul står i byn St. Osyth. Denna kyrka byggdes omkring 1181. Vid samma tid återupplivades klosterlivet genom byggandet av ett kloster tillägnat Apostlarna Peter och Paulus och även St. Osyth. Klostret hade augustinska regler och växte till att bli ett av de största och bäst organiserade klostren i hela Essex och var ett viktigt centrum för lärdom. Klostret upplöstes 1539 av kung Henrik VIII och omvandlades till ett privat hus och gods och är än idag i privat ägo.

”Kyrkan är ett jordiskt paradis”

Jag älskar att be i Guds tempel, i synnerhet i det heliga altarrummet, vid altaret eller offerbordet, ty jag förändras underbart i templet genom Guds nåd. I ångerns och andaktens bön faller alla lidelsernas taggar och bojor från min själ och jag känner mig lätt. Alla lidelsernas tjusning försvinner. Jag liksom dör för världen, och världen med allt dess goda dör för mig. Jag lever upp i Gud och för Gud och är helt i Honom. Jag uppfylls helt av Honom och är en ande med Honom. Jag blir som ett barn, som får tröst i sin moders knä. Då är mitt hjärta fyllt av himmelsk, ljuvlig frid. Själen blir genomlyst av ett himmelskt ljus. Jag ser allting ljust, ser rätt på allting och känner vänskap och kärlek till allting. O, hur salig själen är tillsammans med Gud! Kyrkan är sannerligen ett jordiskt paradis.

Från Helige Johannes av Kronstads dagbok *Mitt liv i Kristus*

Boka gärna in Metropolit Kyprianos besök för 2025

19-24 februari
26 maj-2 juni
Till det Heliga Korsets upphöjelse i september

Helige Hieronymos av Acharnai (1867-1943)
som vår synod helgonförklarat tidigare i år.
Minnesdag 15 januari